

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL CANTEMIR

nr.03/01

DECIZIE

din 21.03.2024

or. Cantemir

Cu privire la activitatea aparatului președintelui raionului și a subdiviziunilor consiliului raional în anul 2023 și sarcinile pentru anul 2024

În temeiul art.43 (2) , 53 (1) , litera g) din Legea privind administrația publică locală nr.436/2006,deciziei nr.06/28-XXVII din 15.12.2022.,„Cu privire la aprobarea Programului de activitate al aparatului președintelui raionului și subdiviziunilor consiliului raional pe anul 2023”, examinând raportul cu privire la activitatea aparatului președintelui raionului și a subdiviziunilor consiliului raional în anul 2023 și sarcinile pentru anul 2024, prezentat de dl Pavel Culicovschi, președintele raionului, avizele comisiei consultative de specialitate finanțe, buget, economie și relații transfrontaliere, comisiei consultative de specialitate drept ,disciplină și culte, comisiei consultative de specialitate agricultură, industrie, construcție, amenajarea teritoriului și protecția mediului, comisiei consultative de specialitate probleme sociale:învățământ,cultură,turism, protecție socială, sănătate publică, muncă și sport, Consiliul raional Cantemir,

DECIDE :

01.Se ia act de raportul “Cu privire la activitatea aparatului președintelui raionului și a subdiviziunilor consiliului raional în anul 2023 și sarcinile pentru anul 2024 (se anexează).

02.Se stabilesc ca sarcini prioritare pentru anul 2024 pentru președintele raionului , vicepreședinții raionului, conducătorii și subdiviziunile consiliului raional:
elaborarea și aprobarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului Cantemir pentru anii 2024-2030;

-realizarea prevederilor deciziei nr. 01/03 din 24.01.2024 „Cu privire la aprobarea bugetului local de nivelul II în lectura a doua pe anul 2024 ”;

întreprinderea măsurilor pentru:

asigurarea transparenței în procesul decizional;

executarea tuturor deciziilor adoptate de consiliul raional în termenii stabiliți;

executarea bugetului raional pe anul 2024 la cel puțin 100 procente;

executarea Programului de activitate a aparatului președintelui raionului, subdiviziunilor consiliului raional pentru anul 2024;

Direcția finanțe va :

asigura monitorizarea executării bugetului pe anul 2024 ;

asigura elaborarea proiectului bugetului raional pentru anul 2025 pentru aprobare ;
acorda asistență metodologică subdiviziunilor consiliului raional, autorităților publice locale de nivelul I;
organiza și desfășurarea seminare instructive cu specialiștii responsabili de domeniul economico-financiar.

Direcția Generală Învățământ va asigura:

- Creșterea calității actului educațional și realizarea echității în educație prin implementarea/ promovarea politicilor de stat ale Ministerului Educației și Cercetării la nivel local, prin proiectare, organizare, coordonare, evaluare și monitorizare a funcționării sistemului educațional din raionul Cantemir;
- Eficientizarea actului de evaluare și gestionare optimală a organizării și desfășurării sesiunii de examene 2024, în conformitate cu documentele reglatorii;
- Armonizarea cadrului legislativ și respectarea legalității în susținerea tinerilor specialiști prin achitarea indemnizației unice și asigurarea unor facilități;
- Stimularea excelenței în educație prin promovarea copiilor cu aptitudini speciale, valorificând competențele, implicându-i în procesul decizional, prin organizarea și desfășurarea activităților, ce asigură dezvoltarea personală și încrederea în sine;
- Asigurarea funcționalității transportului școlar în vederea optimizării accesului la studii a elevilor din localitățile arondate școlilor de circumscripție;
- Monitorizarea modului de gestionare, de modernizare și de dotare a bazei materiale și a infrastructurii instituțiilor de învățământ (reparații capitale la blocurile alimentare și sanitare);
- Dezvoltarea competențelor digitale prin aplicarea conținuturilor educaționale digitale în procesul de învățământ, prin intermediul tehnologiilor informaționale.

Direcția agricultură, economie și relații funciare va contribui la

- 1.Acordarea asistenței metodologice pentru elaborarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a raionului pentru anii 2024-2030 ;
- 2.Îmbunătățirea calității executării deciziilor Consiliului Raional Cantemir, dispozițiilor președintelui și ordinelor emise.
- 3.Crearea premiselor de funcționare și de dezvoltare durabilă a complexului agroindustrial al raionului Cantemir.
- 4.Organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziții la bunuri, servicii și lucrări în conformitate cu legislația în vigoare.
- 5.Asigurarea organizării și desfășurării ședințelor comisiilor de importanță raională și a altor activități.

Direcția construcții, gospodărie comunală, dezvoltare locală și regională va asigura:

- monitorizarea derulării implementării proiectelor investiționale, proiectelor finanțate de la bugetul de stat, proiectelor finanțate de la bugetul local;
- Monitorizarea și asigurarea valorificării lucrărilor finanțate din Fondul Rutier ;
 - Monitorizarea lucrărilor finanțate din componenta raională;
 - Monitorizarea imlementării proiectelor investiționale (inclusiv Baza de Turism în or.Cantemir).
 - Monitorizarea lucrărilor finanțate din Fondul pentru Eficiență Energetică.
 - Monitorizarea lucrărilor finanțate din Fondul de Dezvoltare Regională (ADR-SUD).
 - Monitorizarea lucrărilor finanțate prin Acorduri de Parteneriat.

- Reprofilarea podului Cantemir-Fălciu .

Secția cultură și turism

- Susținerea colectivelor artistice de tip model din raion;
- va promova colectivele populare pe plan republican și internațional.
- va contribui la promovarea patrimoniului turistic al raionului;
- va asigura valorificarea fondului de carte existent;
- va promova tehnologiile informaționale în comunitate.

03. Se stabilește că la fiecare ședință ordinară a Consiliului Raional Cantemir va fi examinată la general informația despre mersul executării sau executarea deciziilor cu termen de control.

04. Vicepreședinții raionului, secretarul consiliului raional, conducătorii subdiviziunilor consiliului raional, aparatul președintelui raionului vor acorda atenție sporită calității activităților și acțiunilor organizate și desfășurate și a documentelor elaborate.

05. Despre rezultatele executării deciziei prezente se va informa Consiliul Raional în trimestrul unu, anul 2025 în raportul despre activitatea aparatului președintelui raionului și a subdiviziunilor consiliului raional.

06. Decizia în cauză se aduce la cunoștința factorilor interesați și publicului prin expediere, înmânare și afișare pe stand, publicare pe pagina web a consiliului raional și în Registrul de stat al actelor locale în termenii stabiliți de legislație.

07. Controlul asupra executării deciziei în cauză se pune în seama comisiilor consultative de specialitate ale consiliului raional.

Președintele ședinței

Ion BALAN

**Contrasemnează:
Secretar al consiliului raional**

Ludmila ȚURCANU

Cu privire la activitatea aparatului președintelui raionului și a subdiviziunilor consiliului raional în anul 2023 și sarcinile pentru anul 2024

Activitatea aparatului președintelui raionului și a subdiviziunilor consiliului raional Cantemir au fost orientate spre realizarea obiectivelor stabilite în planul de acțiuni aprobate prin deciziile consiliului raional nr. 06/28-XXVII din 15.12.2022,, Cu privire la aprobarea programului de activitate al aparatului președintelui raionului și subdiviziunilor consiliului raional pentru anul 2023”,nr.06/29-XXVII din 15.12.2022,,Cu privire la Programul de activitate al aparatului președintelui raionului și subdiviziunilor consiliului raional pentru semestrul I , anul 2023” și nr.02/18-XXVII din 30.05.2023,, Cu privire la aprobarea programului de activitate al aparatului președintelui raionului și subdiviziunilor consiliului raional pentru semestrul II al anului 2023”.

De către conducerea raionului, în anul de referință, ca și în anii precedenți, o importanță majoră a fost acordată organizării și desfășurării ședințelor consiliului raional.

În anul 2023, Consiliul raional Cantemir, autoritate deliberativă și reprezentativă s-a întrunit în **11ședințe**, inclusiv în 4 ședințe ordinare și 6 ședințe extraordinare și ședința de constituire a consiliului raional Cantemir pentru mandatul 2023-2027.

Ședințele ordinare ale consiliului raional s-au desfășurat la 23 martie 2023 ; 30 mai 2023 ; 11 septembrie 2023 ; 29 decembrie 2023 .

Ședințele extraordinare ale consiliului raional s-au desfășurat la 10 iulie 2023, 21 iulie 2023, 06 octombrie 2023, 14 noiembrie, 5 decembrie 2023 ședința de constituire a consiliului raional, 18 decembrie 2023.

În cadrul ședințelor consiliului raional au fost adoptate 169 decizii. Pe parcursul perioadei de referință, din numărul total al deciziilor adoptate, au fost notificate 3 decizii supuse controlului obligatoriu de legalitate. Consiliul raional în temeiul notificărilor Oficiului Teritorial Cahul a Cancelariei de Stat nr.1304/OT₂-353 din 16 octombrie 2023, nr.1304/ OT₂-17 din 12 ianuarie 2024 a abrogat deciziile vizate . Conform Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, articolul 10¹ alin.(1),

Autoritățile administrației publice locale sînt obligate să includă în Registrul de stat al actelor locale

- a) deciziile consiliilor locale de nivelurile întâi și al doilea;
- b) dispozițiile primarului și ale președintelui raionului.

În acest context, deciziile consiliului raional au fost incluse în termenii stabiliți de legislație în Registrul de stat al actelor locale, totodată s-a asigurat plasarea acestora pe panoul informativ al consiliului raional, distribuite în termeni optimi persoanelor vizate și instituțiilor spre executare sau informare.

Proiectele de decizie înaintate spre examinare consiliului raional au fost avizate de către secretarul consiliului raional, coordonate de specialiștii pe domeniul vizat și avizate la legalitate de către specialistul principal, responsabil de domeniul juridic.

Întru respectarea prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, proiectele de decizie au fost plasate pe pagina web a consiliului raional pentru informarea publicului larg, iar actele incluse în Programul de elaborare a proiectelor de decizie și altele cu impact social, economic și de mediu asupra populației UTA Cantemir au fost supuse obligatoriu audierilor publice.

Secretarul consiliului raional a acordat asistență la desfășurarea ședințelor comisiilor consultative de specialitate, a înștiințat consilierii telefonic și prin poșta electronică despre data, ora și locul desfășurării acestora. A expediat proiectele de decizie, materialele aferente acestora consilierilor raionali, a participat la ședințele comisiilor consultative de specialitate și la ședințele în plen a consiliului raional.

Deciziile adoptate de către consiliul raional au fost contrasemnate de secretarul consiliului, incluse de către acesta în termenii prevăzuți de legislație în Registrul de Stat al actelor locale, a perfectat și publicat 11 procese -verbale ale ședințelor consiliului raional.

Comisiile consultative de specialitate ale consiliului raional s-a întrunit în **28** ședințe, inclusiv:

Comisia consultativă de specialitate finanțe, buget, activități economico-financiare și construcții, ulterior redenumită în comisie consultativă de specialitate finanțe, buget, economie și relații transfrontaliere, -10 ședințe;

Comisia consultativă de specialitate drept, disciplină și culte -9 ședințe;

Comisia consultativă de specialitate probleme sociale: învățământ, cultură, protecție socială, sănătate publică, muncă, activități social-culturale și turism, ulterior redenumită în comisie consultativă de specialitate probleme

sociale: învățământ, cultură, turism, protecție socială, sănătate publică, muncă și sport, -4 ședințe;

Comisia consultativă de specialitate agricultură, industrie, amenajarea teritoriului și protecția mediului, ulterior redenumită în comisie consultativă de specialitate agricultură, industrie, construcție, amenajarea teritoriului și protecția mediului -5 ședințe.

Reieșind din faptul că componența numerică a comisiilor consultative de specialitate, a fost modificată prezența medie a consilierilor la ședințele comisiilor consultative de specialitate nu a fost calculată.

Prezența medie la ședințele consiliului raional în anul 2023 a constituit 25,0 consilieri.

Pe parcursul anului 2023 în cadrul serviciului auxiliar al aparatului președintelui raionului au fost înregistrate 1191 cereri, demersuri de la persoane fizice, juridice cât și circulare a autorităților publice centrale. În acest context la intrări au fost înregistrate 916 acte la ieșiri 275 (anexa se prezintă). Acest fapt denotă că este o comunicare continuă între autoritatea publică locală de nivelul II și factorii implicați.

Întru realizarea obiectivelor **serviciului administrație publică** vizînd asigurarea asistenței pentru exercitarea prerogastivelor de putere publică APL de niv.II pe parcursul anului 2023 s-au planificat, organizat și desfășurat un șir de activități.

Astfel a fost elaborat planul anual și semestrial de activitate al aparatului președintelui raionului, care a fost aprobat prin decizia consiliului raional. Săptămănal în cadrul ședințelor operative s-a coordonat și monitorizat realizarea activităților planificate. Serviciul este constituit din 3 funcționari publici, inclusiv, șef serviciu, specialist principal și specialist (responsabil de protecție civilă și și serviciul de alternativă)

Serviciul administrație publică în perioada de referință a participat în plenul ședințelor consiliului raional și a contribuit la organizarea și desfășurarea acestora, inclusiv a ședințelor comisiilor consultative de specialitate. Au fost plasate anunțuri cu ordinea de zi a ședințelor consiliului raional pe pagina web și pe panoul informativ, s-a participat la pregătirea dosarele fiecărui consilier de comun cu secretarul consiliului raional, alți specialiști din cadrul aparatului președintelui raionului, a asigurat înregistrarea prezenței consilierilor la ședințele consiliului raional.

În cadrul celor 11 ședințe ale Consiliului raional au fost adoptate 169 de decizii din cele 173 proiecte elaborate și propuse spre examinare din care 3 proiecte de decizii au fost excluse din ordinea de zi , iar 1 proiect nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi adoptat.

Serviciul administrație publică a perfectat proiectele deciziilor adoptate de către consiliu cu termen de control și au fost prezentate informații/note informative trimestrial secretarului consiliului.

Șeful serviciului , în calitate de coordonator al procesului de consultare publică a proiectelor de decizie în procesul decizional a oferit suport metodologic și informațional conducătorilor subdiviziunilor consiliului raional și funcționarilor publici la întocmirea anunțurilor pentru consultarea publică a proiectelor de decizii, a monitorizat și informat referitor la gradul de transparență și plasarea pe pagina web a materialelor, a întocmit raportul anual pe anul precedent privind transparența APL niv.II, Cantemir. În cadrul ședințelor operative a comunicat celor responsabili de plasarea informațiilor , despre necesitatea plasării pe pagină a informațiilor de interes public. A coordonat procesul de consultări publice, a oferit asistență funcționarilor publici pentru organizarea acestui proces. Serviciul administrație publică a gestionat pagina web a autorității publice în anul 2023 și a asigurat mentenanța acesteia. Au fost întocmite un șir de mesaje, comunicate, s-a acordat suport funcționarilor la întocmirea materialelor pentru pagina web.

În perioada de referință din cele 169 decizii adoptate, circa 90% au fost expuse pe pagina web pentru consultare publică pentru publicul nedefinit, din acestea 33 proiecte de decizii au fost organizate consultări publice, pentru 2 proiectede decizii au fost retrase anunțurile și s-au anunțat repetat consultări publice.

Serviciul administrație publică a elaborat 12 proiecte de acte administrative/normative care au fost prezentate secretarului consiliului, președintelui raionului.

Au fost acumulate informații, întocmite răspunsuri la scrisori și adresări oficiale cu diferit caracter(demersuri, chestionare, rapoarte, informații, solicitări a accesului la informație, ș.a) parvenite în adresa președintelui raionului. Unele scrisori, adresări, demersuri au fost redirecționate și spre APL de nivelul I pentru informare și implicare. S-a asigurat întocmirea a două răspunsuri la petiții parvenite pe numele președintelui raionului de la instituția prezidențială, adresate președintelui țării de

către cetățeni. Scrisorile adresate au fost examinate în termen. Deasemenea s-au acumulat, generalizat date și s-a expediat răspuns instituțiilor administrației publice centrale, APL și altor organizații contribuind astfel la realizarea sarcinilor.

A fost oferită asistență practică la perfectarea proiectelor de dispoziții și decizii conform normelor tehnice și juridice aplicate actelor administrative, normative la solicitarea unor funcționari publici și s-a elaborat Raportul de implementare a planului local anticorupție pentru anii 2023 Cantemir, Raportul anual privind transparența în procesul decizional pentru anul precedent, Raportul privind datele despre gestionarea personalului în APL de niv.I și APL niv.II .

Serviciul administrație publică a avut o colaborare eficientă cu Asistența informațională a fost oferită autorităților administrației publice locale de nivelul I în cadrul 2 -seminare cu primarii, 4 -seminare cu secretarii consiliilor locale; 1 seminar cu funcționarii publici din subdiviziunile CR .Am oferit consultații individuale funcționarilor publici, primarilor și aleși locali. Am întocmit și coordonat agendele de lucru pentru seminare.

Serviciul administrație publică a avut o colaborare eficientă cu cele 27 primării, 6 subdiviziuni ale Consiliului Raional, funcționarii din cadrul aparatului președintelui raionului, CNA, Cancelaria de Stat a republicii Moldova, Oficiul Teritorial Cahul a Cancelariei de Stat, Ministrul Justiției, Ministerul Finanțelor, Agenția pentru Știință și Memorie Militară, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Centrul Național de Mediu, Consiliul Concurenței, Agenția Națională a Arhivelor, Agenția relații interetnice, Agenția Moldsilva, ANSA.

În domeniul protecției civile s-a reușit organizarea și desfășurarea a 3 ședințe ale Comisiei pe Situații Excepționale, s-au adoptat 5 hotărâri, perfectate procesele - verbale respective, aduse la cunoștința factorilor de decizie, primarilor în termenii prevăzuți. Cu regularitate, au fost expediate, aduse la cunoștința președinților CSE locale, recomandările CSE raionale, informațiile de avertizare ale Centrului Hidrometeo, IGSU, Guvern ș.a

În anul 2023 au fost încadrați în serviciul de alternativă 5 persoane, cărora li s-a întocmit dosare și își satisfac serviciul civil pe motive pacifiste.Sunt în gestiune 10 dosare la serviciul de alternativă.

Serviciul arhivă din cadrul aparatului președintelui raionului Cantemir activează în număr de 2 unități, inclusiv, șef serviciu și specialist.

În anul 2023 serviciul arhivă a activat conform planului aprobat.

În această perioadă au fost supuse 15 instituții pentru ordonare , preluare și transmitere a documentelor cu termen permanent de păstrare la Agenția Națională Arhivelor .

În anul 2023 au fost preluate 356 dosare care se păstrează în serviciul arhivă, aparatul președintelui raionului Cantemir. La momentul respectiv serviciul arhivă păstrează 33099 dosare în 152 fonduri .

În acest an a fost efectuat verificarea existentului în primăria comunei Pleșeni , și a fost transmis procesul- verbal nr. 01 din 22.09. 2023 .

Au fost monitorizate în instituțiile date 113 dosare cu termen lung de păstrare , care se păstrează în arhivele departamentale a instituțiilor . Au fost selectate dosare, inventare registre care au fost cusute în număr de 383 unități .

Anul acesta a fost efectuat control ,, Cu privire la activitatea Serviciului raional de arhivă Cantemir cu instituțiile –surse de completare a Fondului Arhivistic al Republicii Moldova pentru perioada 2019- 2022 și 4 luni ale anului 2023”.

Împreună cu reprezentantul Agenției Naționale a Arhivelor a fost efectuat control complex al activității Serviciului arhivă din cadrul aparatului președintelui raionului și 15 instituții surse de competare a Fondului Arhivistic .

A fost întocmită Notă informativă privind activitatea și colaborarea Serviciului arhivă cu instituțiile –surse de completare pentru perioada dată .

La data de 6-7 iulie 2023 șef serviciu arhivă a participat la Coferința Națională a Arhiviștilor cu tema „Arhivele nu constituie niște simple depozite de acte vechi ,ci instituții de cercetare științifică, tezaure prin care se legitimează poporul nostru în fața întregii lumi” .

Au fost înregistrate 318 solicitări de la cetățeni, dintre care 313 cu răspunsuri pozitive și 5 cu răspunsuri negative.

Au mai fost înregistrate 109 solicitări cu caracter social -juridic.

Servicii cu plată au fost acumulate în sumă de 11800 lei .

Au fost eliberate 426 dosare solicitate pentru studii la 4 cercetători științifici.

Au fost organizate 2 excursii pentru elevii din liceul „Dm. Cantemir” or. Cantemir și Gimnaziul rus. „Al. Pușkin” or. Cantemir .

Serviciul financiar din cadrul aparatului președintelui raionului este constituit din 1,5 unitate , inclusiv , contabil -șef și specialist.

În perioada de referință efortul serviciului financiar a fost axat preponderant pe executarea deciziei nr.06/07-XXVII din 15.12.2022 „Cu privire la aprobarea bugetului local de nivelul II în lectura a doua pentru anul 2023” și a dispozițiilor președintelui de alocare a mijloacelor financiare, monitorizarea executării bugetului, întocmirea rapoartelor financiare și prezentarea acestora instituțiilor abilitate.

Planul bugetar precizat pe anul 2023 a constituit 38621,1 mii lei a fost executat la suma de 13772.6 mii lei, ceea ce constituie 64,34 % .

În parte , fiecare compartiment de venituri acumulările constituie:

Incasari de la prestarea serviciilor cu plata eco 142310 – 11.8 mii lei (118 %)

Plata pentru locatiunea bunurilor patrimoniului public eco 142320 - 2849.9 mii lei (142.5 %)

Pe parcursul anului în termenii prevăzuți de legislație au fost calculate și achitate salariile pentru angajații aparatului președintelui raionului, serviciului de deservire, direcției construcții, gospodărie comunală, dezvoltare locală și regională, direcției agricultură, economie și relații funciare.

Totodată s-a asigurat efectuarea tuturor operațiunilor bancare pentru desfășurarea activităților cultural-sportive și pentru tineret.

A fost asigurat în termen alocarea surselor financiare pentru beneficiari și Instituțiile Medico-Sanitare Publice dispuse prin deciziile consiliului raional „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare din fondul de rezervă a Consiliului raional Cantemir”.

În anul 2023 **specialistul principal responsabil de probleme juridice** a asigurat asistența juridică a președintelui raionului, funcționarilor publici, angajaților din cadrul aparatului președintelui, autorităților publice locale de nivelul I. A asigurat avizarea privind legalitatea proiectelor de acte administrative cu caracter individual în număr de 358. Au fost înregistrate și avizate 133 dispoziții cu caracter normativ, inclusiv perfectate și publicate în Registrul de Stat al Actelor Locale în termenii stabiliți de legislație, avizate la legalitate 169 proiecte de decizie ale consiliului raional. Au fost perfectate proiecte de decizii și raportate în ședințele Consiliului raional. A asigurat organizarea și desfășurarea în condiții bune a ședințelor comisiilor

în care îndeplinește secretariatul, 2 ședințe ale comisiei raionale pentru domeniul locuințelor sociale, 1 ședință a comisiei pentru negocieri directe, 1 ședință a comisiei de evaluare tehnică, acordarea asistenței juridice și participarea la ședințe în calitate de membru al comisiilor Au fost perfectate 4 procese verbale, și au fost remise acestea solicitanților, autorităților publice și persoanelor interesate. Au fost perfectate proiectele de contracte și semnate de către președintele raionului 19 contracte de locațiune, 10 contracte prestări servicii, 19 contracte de valoare mică, 1 contract de răspundere materială, 8 contracte de comodat, acorduri adiționale privind modificarea contractelor, alte proiecte de acte juridice.

La contul Consiliul raional Cantemir s-a acumulat suma de 2893879 lei. Mijloacele financiare acumulate sunt din locațiunea spațiilor oferite în incinta Consiliului raional și locațiunea apartamentelor sociale. În perioada anului 2023 au fost perfectate și prezentate în termenii prevăzuți de legislație răspunsuri la adresările primite spre executare (demersuri, rapoarte, informații, solicitări, interpelări, petiții ș.a.) în baza rezoluției președintelui raionului au fost perfectate în total 37 răspunsuri. Referitor la soluționarea litigiilor în instanța de judecată, specialistul principal, aparatul președintelui a reprezentat Consiliul Raional Cantemir în instanța de judecată, conform citațiilor primite.

Activitatea **specialistului principal responsabil de domeniul resurse umane**, aparatul președintelui raionului, a fost desfășurată în conformitate cu respectarea cadrului normativ –legal ce reglementează încheierea ,modificarea , suspendarea încetarea raporturilor de muncă , salarizarea, stimularea acestora,ș.a., asigurând perfectarea în termen și calitativ a tuturor proiectelor actelor administrative cu caracter individual și aplicarea corectă a Codul Muncii al Republicii Moldova nr.154 din 28.03.2003, Legii nr.158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 11.03.2009, Legii 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul public ș.a.

În anul 2023 au fost elaborate proiectele dispozițiilor președintelui raionului cu caracter individual în număr total de **361**, care au fost repartizate în dosarele personale ale funcționarilor publici din cadrul aparatului președintelui raionului, conducătorilor subdiviziunilor consiliului raional, conducătorilor IMSP Centrele de Sănătate din raionul Cantemir, a angajaților din serviciul de deservire de pe lângă aparatul președintelui, contabilității, și publicate pe pagina oficială a Cancelariei de Stat, Registrul de Stat al Actelor Locale în termenii stabiliți de legislație. Au fost aduse la cunoștința persoanelor vizate contra semnătură. Până la data de 25 a fiecărei luni am completat și prezentat contabilității tabelul de pontaj al angajaților din cadrul aparatului președintelui raionului. Înregistrarea dispozițiilor cu caracter individual în Registrul de evidență.

Întocmirea a **19 procese- verbale** ale ședinței comisiei de stabilire a vechimii în muncă. Perfectarea și înregistrarea a 8 contracte individuale de muncă, și **73 acorduri** adiționale la contractele individuale de muncă.

Pregătirea materialelor pentru desfășurarea evaluării (semestriale, trimestriale) performanțelor profesionale șefilor de subdiviziuni, personalului din aparatul președintelui raionului și personalului din serviciul de deservire de pe lângă aparatul președintelui raionului.

Au fost elaborate **36 proiecte de decizii** și notele informative necesare pentru ședința ordinară/extraordinară a Consiliului raional Cantemir.

Specialistul principal este secretarul comisiei de concurs din cadrul aparatului președintelui raionului și comisiei de concurs instituită pentru funcțiile de conducere în cadrul consiliului raional. În acest context, a acordat suportul necesar participanților la concurs în cadrul aparatului președintelui raionului și în subdiviziunile Consiliului Raional și autorităților publice de nivelul I. În anul 2023 s-au desfășurat **10 ședințe ale comisiei de concurs** pentru ocuparea funcției publice, în urma cărora au fost angajați **1** persoană în cadrul Aparatului președintelui raionului și **2** persoane în cadrul Direcției agricultură, economie și relații funciare. Pe parcursul anului au fost 9 persoane angajate în cadrul serviciului de deservire de pe lângă aparatul președintelui raionului. Suplimentar, a fost prezentat în termen (trimestrial) formularele completate cu funcțiile vacante din cadrul Aparatului președintelui raionului, Agenției pentru Ocuparea Forței de Muncă, pentru a fi publicate pe platforma acestora. Totodată, avizele, anunțuri și rezultatele cu privire la funcțiile publice au fost plasate pe pagina web a Consiliului raional.

Acordarea suportului necesar funcționarilor publici pentru a depune declarațiile de avere și interese personale la angajare, eliberare și anuală.

Perfectarea semnăturilor electronice în număr **total 28, revocări – 17.**

Perfectarea Schemei de încadrare a angajaților din cadrul Aparatului președintelui raionului, a angajaților din serviciul de deservire de pe lângă aparatul președintelui raionului, a angajaților din cadrul Direcției construcții, gospodărie comunală, dezvoltare locală și regională și transmisă spre aprobare Ministerului de Finanțe a Republicii Moldova.

În urma celor două ședințe ale Comisiei de evaluare și validare a indicatorilor de performanță a activității Instituției Medico-Sanitare Publice, au fost întocmite 10 procese-verbale, în urma cărora au fost emise 10 dispoziții ale președintelui raionului. În activitatea mea ca specialist principal domeniul privatizare pe tot parcursul anului 2023 m-am bazat pe Legea nr. 1324-XII din 10.03.1993 „Privind privatizarea fondului de locuințe” cu modificările și completările ulterioare, cât și alte acte normative. În perioada nominalizată am conlucrat cu toți specialiștii care sînt antrenați în procedura privatizării.

Pe parcursul anului 2023, fiind secretarul comisiei raionale pentru privatizarea fondului de locuințe, formată din 9 membri, comisia s-a convocat în trei ședințe unde au fost primite 5 cereri de la cetățeni, dintre care au fost examinate 5 și au primit aviz pozitiv a comisiei sus nominalizate cât și a comisiei consultative de specialitate drept disciplină și culte, care au fost prezentate și aprobate prin deciziile consiliului raional, tot la acest compartiment au fost întocmite și eliberate 15 contracte de vânzare-cumpărare a locuințelor în proprietate privată, care au fost autentificate notarial și înregistrate Serviciul Cadastral Teritorial Cantemir.

În perioada de referință am acordat ajutor metodic și practic reprezentanților administrației publice locale, care au solicitat informație cu privire la privatizarea fondului locativ conform legislației în vigoare. Sau executat deciziile Consiliului raional cât și Dispozițiile președintelui raionului, sa prezentat darea de seamă la Agenția Proprietății Publice ”Cu privire la Registrul patrimoniului public” al instituțiilor bugetare, instituțiilor publice, întreprinderilor de stat/municipale.

Ca sarcină pîna la 1 martie 2024 s-a dispus colectarea informației la compartimentul fondul locativ neprivatizat, conform art.11(2)al Legii privatizării

fondului de locuințe și a Legii Nr.75 din 30.04.2015 „cu privire la locuințe”, se recomandă Î.M. “Gospodăria Comunală Locativă Cantemir” cât și primăriilor și instituțiilor care au la bilanț fond locativ supus privatizării să petreacă inventarierea, evaluarea construcțiilor, înregistrarea lor la Serviciul Cadastral Teritorial Cantemir și evidența locuințelor, indiferent de forma lor de proprietate, acumularea informației cu privire la darea de seamă privind patrimoniul public aflat în administrarea autotităților publice locale, al întreprinderilor de stat/municipiale conform Regulamentului cu privire la Registrul patrimoniului public.

S-a dispus pregătirea și transmiterea dosarelor care au fost autentificate notarial în arhiva raională iar pe parcursul anului 2023 au fost perfectate și transmise conform normelor legale și nomenclatorului 40 de dosare.

În activitatea sa, specialistul principal domeniul e-guvernării și privatizării fondului locativ pe tot parcursul anului 2023 s-a bazat pe Legea nr. 1324-XII din 10.03.1993 „Privind privatizarea fondului de locuințe” cu modificările și completările ulterioare, cât și alte acte normative. În perioada nominalizată a conlucrat cu toți specialiștii care sînt antrenați în procedura privatizării.

Pe parcursul anului 2023, fiind secretarul comisiei raionale pentru privatizarea fondului de locuințe, constituită din 9 membri, comisia s-a convocat în trei ședințe unde au fost primite 5 cereri de la cetățeni, dintre care au fost examinate 5 și au primit aviz pozitiv a comisiei sus-nominalizate cât și a comisiei consultative de specialitate drept disciplină și culte, care au fost prezentate și aprobate prin deciziile consiliului raional. Tot la acest compartiment au fost întocmite și eliberate 15 contracte de vânzare-cumpărare a locuințelor în proprietate privată, care au fost autentificate notarial și înregistrate la ASP Cantemir, Serviciul Cadastral.

În perioada de referință a fost acordat ajutor metodic și practic reprezentanților administrației publice locale, care au solicitat informație cu privire la privatizarea fondului locativ conform legislației în vigoare. S-au executat deciziile Consiliului raional cât și Dispozițiile președintelui raionului. În termenii stabiliți, a fost prezentată darea de seamă la Agenția Proprietății Publice ”Cu privire la Registrul patrimoniului public” al instituțiilor bugetare, instituțiilor publice, întreprinderilor de stat/municipale.

S-a dispus pregătirea și transmiterea dosarelor care au fost autentificate notarial spre păstrare serviciului arhivă și pe parcursul anului 2023 au fost perfectate și transmise conform normelor legale și nomenclatorului 40 de dosare.

Activitățile Direcției Finanțe raionul Cantemir pentru anul 2023.

Pe perioada de raportare, Direcția Finanțe a activat în baza regulamentului aprobat prin decizia Consiliului raional Cantemir nr.03/05-XXIV din 16.09.2019 care este elaborat în baza Legii nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”, Legea nr.181 din 25.07.2014 „Privind finanțele publice și responsabilitățile bugetar-fiscale” și a Legii nr.397-XV din 16 octombrie 2003 „Privind finanțele publice locale” cu modificările ulterioare.

În anul 2023 activitatea direcției a fost mobilizată la realizarea obiectivelor și sarcinilor, care rezultă din funcțiile de bază a direcției, planul de activitate a Consiliului raional Cantemir, Hotărârile Colegiului Ministerului Finanțelor, Planul măsurilor de bază ale activităților Ministerului Finanțelor pe anul 2023.

Pentru anul 2023 au fost stabilite 6 obiective.

Obiectivul nr.1: Executarea bugetului raionului Cantemir pe anul 2022-2023;

1.1. Monitorizarea executării bugetului raionului Cantemir.

Obiectivul nr.2: Prezentarea rapoartelor și a informației către Ministerul Finanțelor;

2.1. Raportul lunar nr.50 privind îndeplinirea numărului de unități de personal în instituțiile bugetare;

2.2. Prezentarea informației privind datorii cu termen expirat Raportul nr.49.

2.3. Prezentarea rapoartelor privind executarea bugetului pentru anul 2022 și semestru I anul 2023.

Obiectivul nr.3: Finanțarea instituțiilor publice;

3.1. Finanțarea instituțiilor publice și măsurile preconizate în bugetul aprobat și a cheltuielilor cu caracter prioritar.

3.2. Analiza informațiilor privind necesitățile suplimentare pentru acoperirea deficitului cheltuielilor de personal la instituțiile de învățământ.

Obiectivul nr.4: Proiectul bugetului pe anul 2024 și estimările pe anii 2025-2026;

4.1. Proiectul bugetului pe anul 2024 și estimările pe anii 2025-2026.

4.2. Elaborarea materialelor privind aprobarea bugetului raional pe anul 2024.

4.3. Prezentarea proiectului de buget la Ministerul Finanțelor.

Obiectivul nr.5: Aprobarea bugetului pentru anul 2024;

5.1. Primirea normelor metodologice de la Ministerul Finanțelor și desiminarea la nivel local.

5.2. Primirea materialelor de la primării.

5.3. Organizarea consultărilor publice privind elaborarea bugetului pentru anul 2024.

5.4. Introducerea în baza de date și alcătuirea sintezei consolidate a raionului.

Obiectivul nr.6: Acordarea asistenței juridice;

6.1. Acordarea asistenței juridice ordonatorilor de buget.

În perioada dată sau petrecut volante cu specialiștii și șefii de secție la care sau abordat problemele privind activitatea de bază a direcției și a administratorilor de buget din raionul Cantemir întrebări și propuneri legate de primirea și totalizarea dărilor de seamă, privind executarea bugetelor a primăriilor și instituțiilor din consiliul raional, analiza lunară ce ține de acumularea veniturilor și înaintarea propunerilor de majorare a acumulărilor la bugetul local, pregătirea materialelor pentru ședințele comisiilor de specialitate ale consiliului raional, pentru ședințele consiliului raional, examinarea demersurilor, deciziilor, dispozițiilor privind modificările și redistribuirea alocațiilor bugetare, aprobarea bugetului pentru anul 2024, aprobarea de către consiliile locale a taxelor locale, controlul corectitudinii evidenței contabile, modalitate de întocmire a dării de seamă privind executarea bugetului și prezentarea în termenii stabiliți de Ministerul Finanțelor. Specialiștii direcției au luat parte la întrunirile petrecute în cadrul consiliului raional Cantemir unde au fost abordate problemele privind executarea bugetului în anul 2023, lichidarea datoriilor și creanțelor cu termen expirat, optimizarea cheltuielilor în instituțiile de învățământ, întreprinderea măsurilor pentru îmbunătățirea frecvenței în grădinițe. Specialiștii au participat la cursurile de instruire on line în cadrul Ministerului de Finanțe desfășurate cu tematica „Programul BPS, GAB, DOC-plat, raportarea și executarea bugetului în programul TREZ-2, salarizarea în sistemul bugetar.

Pe parcursul anului 2023 sau petrecut **consultări publice cu participarea societății civile, persoanelor cointeresate în desfășurarea procesul bugetar - fiscal.**

La cele 11 ședințe ale consiliului raional de către specialiști au fost pregătite și înaintate proiecte de decizii pentru ședință, privind executarea bugetului pe anul 2022, I semestru anul 2023, corelarea bugetului local de nivelul II cu legea bugetului de stat pentru anul 2023, rectificări și modificări la buget pe anul 2023, aprobarea bugetului raional pe anul 2024.

În anul 2023 sau primit -512 scrisori și documente din diferite instanțe, care în termen sau pregătit răspunsurile, tot în aceeași perioadă sa expediat -319 scrisori și răspunsuri la petiții, sau pregătit -231 indicații pentru finanțarea instituțiilor din cadrul Consiliului raional.

Pe parcursul anului 2023 sau perfectat și aprobat de președintele raionului cu rolul de administrator de buget-32 dispoziții cu caracter normativ privind redistribuirea alocațiilor bugetare pe anul 2023 între nivelele clasificăției economice(K2)

În perioada respectivă de către Șeful direcție sau emis și semnat -38 de ordine cu caracter normativ și -53 de ordine cu caracter individual pentru angajații Direcției Finanțe.

De către specialiștii secției elaborarea bugetului sau analizat și introdus în baza de date și transmise la Ministerul Finanțelor modificări și redistribuiri a bugetelor la diferite coduri economice. Sa asigurat prezența la ședințele comisiilor de specialitate activități economico-financiare, și comisiile formate prin dispoziția președintelui.

În scopul asigurării funcționării eficiente a sistemului și procesului bugetar au fost depuse eforturi pentru respectarea bazei legale privind elaborarea proiectului bugetului pe anul 2024, a fost elaborate și aprobate „Notele metodologice privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectului de buget pe anul 2024”, ce rezultă din politica bugetar-fiscală pentru anul 2024 și estimările pentru anul 2025-2026.

A fost elaborat și aprobat bugetul raional Cantemir pentru anul 2024 în prima și a doua lectură la data de 29.12.2023, pe bază de programe și performanță care are ca scop: -creșterea transparenței;-creșterea eficienței resurselor alocate;- și îmbunătățirea responsabilității.

Bugetul Direcției Finanțe Cantemir pentru anul 2023;

Planul precizat - 3190,3 mii lei, sa executat 2640,8 mii lei, nu sa executat -549,5 mii lei inclusiv:

Cheltueli de personal -363,8 mii lei;

Bunuri și servicii -111,9 mii lei;

Protecția socială -12,4 mii lei;

Active nefinanciare -61,4 mii lei;

Bugetul local de nivelul II a raionului Cantemir pentru anul 2023 s-a executat la partea de venituri în sumă totală de-241285,2 mii lei sau la nivel de 97,2 la sută față de prevederile planului precizat pe an în sumă de-248154,4 mii lei. Comparativ cu anul precedent veniturile totale sau majorat cu-37243,6 mii lei sau cu-18,3 la sută / Anul 2023-241285,2 mii lei Anul 2022 -204041,6 mii lei /. Veniturile totale includ: impozite și taxe, granturi primite de la organisme internaționale, alte venituri și transferuri în cadrul bugetului public național. La impozite și taxe executarea pe anul 2023 constituie 4037,0 mii lei, planul precizat fiind de-2974,0 mii lei ceea ce constituie 135,7 la sută. La alte venituri executarea constituie-6483,5 mii lei în comparație cu planul precizat-5601,8 mii lei ceea ce constituie 115,7 la sută.

Transferurile în cadrul bugetului public național s-au executat în sumă de-226838,5 mii lei, planul precizat fiind de-234022,9 mii lei ceea ce constituie 96,9 la sută.

Structura executării pe surse principale de venituri inclusiv ponderea acestora în venituri totale ale bugetului raional pe anul 2023 se caracterizează prin următorii indici:

Tabel nr.1

<i>Specificație</i>	<i>Aprobat pe anul 2023</i>	<i>Precizat pe anul 2023</i>	<i>Executat pe pe anul 2023</i>		<i>Executat pe anul 2022</i>	<i>Executat anul curent față de anul precedent</i>	
	Suma (mii lei)	Suma (mii lei)	Suma (mii lei)	Pondere (%)	Suma (mii lei)	Devieri (+,-)	(%)
1	2	3	4	5	6	7	8
Venituri, total	227995,1	248154,4	241285,2	100,0	204041,6	37243,6	118,3
dintre care:							
• Impozite și taxe, total	2652,0	2974,0	4037,0	1,7	3322,6	714,4	121,5
Inclusiv:							
- Impozitul pe venitul persoanelor fizice	2585,0	2934,0	4006,9	1,7	3180,3	826,6	126,0
- Alte taxe pe marfuri si servicii	40,0	40,0	30,1		142,3	-112,2	21,2
• Granturi primite, total	1136,0	5555,7	3926,2	1,6	0	3926,2	
inclusiv:							
- Granturi primite de la organismele internaționale	1136,0	5555,7	3926,2	1,6			
• Alte venituri, total	5146,2	5601,8	6483,5	2,7	5127,7	1355,8	126,4
- Taxe și plăți administrative	80,0	80,0	71,3		93,1	-21,8	76,6
- Comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare	5013,2	5430,6	6313,3	2,6	5016,2	1297,2	125,9
- Amenzi si sancțiuni contravenționale	3,0	3,0	2,5		7,2	- 4,7	34,7
- Donații voluntare pentru cheltuieli curente	50,0	88,2	96,4		11,2	85,2	>200
• Tansferuri în cadrul bugetului public național, total	219087,9	234022,9	226838,5	94,0	195591,3	31247,2	116,0
dintre care:							
- Transferuri curente primite de la bugetul de stat cu destinație specială	179170,9	196231,2	189046,8	100,0	159237,0	29809,8	118,7
inclusiv:							
• pentru învățământ	156005,5	169280,6	163529,0	86,5	137797,0	25732,0	118,7
• pentru asistența socială	5972,2	9576,8	8410,8	4,4	5820,0	2590,8	144,5

• pentru școala sportivă	4490,0	4670,6	4422,8	2,4	3581,6	841,2	123,5
• pentru infrastructura drumurilor	12703,2	12703,2	12684,2	6,7	12038,4	645,8	105,4
– Transferuri curente primite cu destinație generală de la bugetul de stat	34550,6	34716,6	34716,6	14,4	28503,0	6047,6	121,2
– Transferuri curente primite cu destinație generală din fondul de compensare de la bugetul de stat					3548,3	-3548,3	
– Alte transferuri cu destinație generală primite de la bugetul de stat		166,0	166,0	0,1	843,0	-677,0	19,7
– Transferuri din Fondul republican de susținere a populației pentru pachetul minim de servicii sociale.	5366,4	2939,1	2939,1	1,2	3387,1	-448,0	86,8
– Transferuri capitale primite cu destinație specială între instituțiile bugetului de stat și instituțiile bugetului local de nivelul II					72,9	-72,9	
– Transferuri curente primite cu destinație specială între bugetele locale de nivelul II între diferite unități administrativ-teritoriale		136,0	136,0			136,0	

Datele din tabel denotă faptul că ponderea cea mai mare revine transferurilor primite în cadrul bugetului public național care constituie 94,0 % din totalul veniturilor, urmat fiind de veniturile din comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare 2,6 % și impozitul pe venitul persoanelor fizice 1,6 %.

Capitolul cheltuieli:

Pe anul 2023 bugetul local de nivelul II a fost executat la cheltuieli în sumă de 249954,3 mii lei, ceea ce constituie 92,6 la sută față de prevederile anuale a planului precizat care constituie 269807,3 mii lei. Cheltuielile recurente sînt clasificate în două categorii: cheltuieli și active nefinanciare. La partea de cheltuieli s-a executat suma de -209573,2 mii lei, ceea ce constituie 83,8 la sută și pentru operațiunile cu active nefinanciare -40381,0 mii lei ceea ce constituie 16,2 la sută din totalul cheltuielilor executate pe anul 2023.

Cele mai esențiale cheltuieli recurente executate în perioada de referință conform clasificăției economice la nivel de K2 se prezintă în felul următor:

Denumirea	Cod Eco	Suma, mii lei	Ponderea din totalul cheltuielilor executate,%
1	2	3	4
Cheltuieli	2	209573,2	100,0
inclusiv:			
Cheltuieli de personal	21	159654,3	76,2
Bunuri și servicii	22	31674,5	15,2
Subsidii	25	930,6	0,4
Prestații sociale	27	15186,5	7,2
Alte cheltuieli	28	1089,6	0,5
Transferuri acordate în cadrul bugetului public național	29	1037,8	0,5
Active nefinanciare	3	40381,0	100,0
inclusiv:			
Mijloace fixe	31	24428,8	60,5
Stocuri de materiale circulante	33	15952,2	39,5

Datele din tabel denotă că partea ponderentă în cheltuielile totale executate revine cheltuielilor de personal acestea constituind -76,2 % urmate de cheltuielile pentru bunuri și servicii 15,2 %, prestații sociale 7,2 %, transferuri acordate în cadrul bugetului public național 0,5 % , subsidii 0,4 % și alte cheltuieli -0,5%, iar în activele nefinanciare o dețin: mijloace fixe 60,5 % și stocurile de materialele circulante 39,5 %. Pe anul 2023 cheltuielile de personal executate constituie suma de 159654,3 mii lei dintre care:

- Remunerarea muncii — 123836,3 mii lei sau 77,6 %;
- Contribuții și prime de asigurări obligatorii —35560,5mii lei sau 22,4 %.

În comparație cu prevederile anuale precizate în sumă de 170103,4 mii lei cheltuielile de personal sînt executate la nivel de 93,9 %.

Cheltuielile pentru bunuri și servicii în perioada raportată sînt executate după cum urmează:

Tabel nr.3

Denumirea	Cod ECO (K4)	Suma, mii lei	Ponderea din totalul cheltuielilor executate pentru bunuri și servicii %
Total		31674,5	100,0
Servicii de reparații curente	2225	15967,9	50,4
Servicii energetice și comunale	2221	10484,8	33,1
Alte servicii	2229	1907,3	6,0
Servicii informaționale și de telecomunicații	2222	823,8	2,6
Servicii de locațiune	2223	1531,4	4,9
Servicii de transport	2224	591,2	1,9
Formare profesională	2226	108,2	0,3
Deplasări de serviciu	2227	259,9	0,8

În comparație cu prevederile anuale precizate în sumă de 34102,6 mii lei cheltuielile pentru bunuri și servicii s-au executat la nivel de 92,9 %.

Executarea părții de cheltuieli a bugetului local de nivelul II Cantemir, potrivit clasificăției funcționale pe grupele principale, se prezintă astfel:

lei

Denumirea	Grupa principală	Aprobat pe anul 2023	Precizat pe anul 2023	Executat pe anul 2023	Executat pe anul 2022	Executat anul curent față de anul precedent	
						Devieri (+,-)	în %%
1	2	3	4	5	6	7	8
Cheltuieli, total		227845,2	269807,3	249964,3	205980,7	43973,6	121,3
dintre care:							
Servicii de stat cu destinație generală	01	11854,2	13667,5	11345,0	9494,7	1850,3	119,5
Apărarea națională	02	110,5	110,5	67,2	57,5	9,7	116,9
Ordinea publică și securitatea națională	03		275,0	275,0	467,4	-192,4	58,8
Servicii în domeniul economiei	04	16215,1	28110,5	25582,5	14013,6	11568,8	182,6
Protecția mediului	05						
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	06		300,0	300,0	1456,6	-1156,6	20,6
Ocrotirea sănătății	07		648,4	626,7	1528,9	- 902,2	41,0
Cultura, sport și acțiunile pentru tineret	08	13385,5	15472,6	13728,4	12827,2	901,2	107,0
Învățământul	09	163600,3	182951,1	172298,6	146908,5	25732,3	117,5
Protecția socială	10	22679,7	28261,7	25730,9	19226,3	6374,7	132,9

Datele din tabel denotă că gradul de execuție a cheltuielilor pe anul 2023 în comparație cu anul precedent este mai mare cu 10,4 puncte procentuale. Nivelul de executare față de anul precedent conform clasificăției funcționale este în felul următor: Serviciile de stat cu destinație generală 119,5%;Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale 118,9 %; Învățământul 117,5 %; Protecția socială 132,9 %; Cultura, sport și acțiunile pentru tineret 107,0 %, Apărarea națională 116,9 %; Ocrotirea sănătății 41,0 % și Servicii în domeniul economiei 182,6 %.

Executarea cheltuielilor pe programe la indicii financiari se prezintă astfel:

Tabel. nr.5

Nr. d/o	Denumirea	Cod	Executat pe anii:		Nivelul executării față de anul precedent	
			2023 mii lei	2022 mii lei	Devieri (+,-), mii lei	în %%
1	2	3	4	5	6	7
1	Executivul și serviciile de suport	03	8721,8	7508,3	1213,5	116,2
2	Managementul finanțelor publice	05	2640,8	1986,4	654,4	132,9
	Apărarea națională	31	67,2	57,5	9,7	116,9
	Afaceri interne	35		63,5	-63,5	
	Protecție și salvare în situații excepționale	37	275,0	403,9	128,9	68,1
	Dezvoltarea agriculturii	51	1118,1	1215,1	-97,0	92,0
	Dezvoltarea sectorului energetic	58		69,8	- 69,8	

Dezvoltarea regională și construcții	61	873,2	887,9	-14,7	98,3
Dezvoltarea transporturilor	64	15176,2	11725,4	3450,8	129,4
Dezvoltarea turismului	66	8415,1	115,4	8299,7	>200
Protecția mediului	70				
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale	75	300,0	1456,6	-1156,6	20,5
Sănătate publică și servicii medicale	80	626,7	1528,9	- 902,2	41,0
Cultura	85	9223,5	8712,5	511,0	105,9
Tineret și sport	86	4504,8	4114,7	390,1	109,5
Învățământ	88	172644,7	146908,5	25736,2	117,5
Protecția socială	90	25730,9	19226,3	6374,7	132,9
În total		249954,3	205980,7	43973,6	121,3

Datele din tabel denotă faptul că operațiunile de cheltuieli pe programe derivă din necesitățile efective necesare desfășurării activității instituțiilor publice și termenelor de achitare a prestațiilor sociale unor categorii de populație.

Sarcinile pentru anul 2024

-Asigurarea executarea bugetului raional Cantemir aprobat pentru anul 2024 , la nivel 100% la venituri și cheltuieli .

-Elaborarea prognozei bugetului pentru anul 2025 și politiciii bugetar fiscale,monitorizarea raporturile între bugetul unității administrative teritoriale de nivelul II și Bugetul de Stat.

-Aprobarea bugetului raional Cantemir pentru anul 2025 în termenii stabiliți de legislație.

-Participarea activă la programele de perfecționare a cadrelor.

-Dotarea cu tehnică și utilaj necesar pentru asigurarea condițiilor normale de activitate.

Activitatea Direcției Generale Învățământ Cantemir în anul 2023

Planul de acțiuni al Direcției Generale Învățământ Cantemir este construit în baza misiunii de a integra învățământul raional într-o paradigmă modernă, prin asigurarea unui cadru stimulat, propice desfășurării unui învățământ de calitate și prin valorificarea superioară a propriilor resurse umane și materiale.

Au fost proiectate 7 obiective generale și 28 obiective specifice. Pentru fiecare obiectiv specific au fost planificate acțiuni concrete, termeni de realizare, responsabili de executare și indicatori de rezultat. În acest context, informăm despre realizarea obiectivelor generale în baza obiectivelor specifice, după cum urmează:

Obiectivul 1. Creșterea calității actului educațional și realizarea echității în educație prin

implementarea/promovarea politicilor de stat ale Ministerului Educației și Cercetării la nivel local, prin proiectare, organizare, coordonare, evaluare și monitorizare a funcționării sistemului educațional din raionul Cantemir

(1.1) Managementul organizării activității instituțiilor de învățământ a fost bazat pe funcționalitatea acestora în regim normal. În acest scop, în a.s. 2023-2024- 100% instituții au primit autorizația de funcționare a instituției; 100% instituții au primit

autorizația sanitar-veterinară; 97% instituții au fost asigurate cu combustibil solid pentru sezonul rece.

(1.2) Pentru prevenirea și reducerea absenteismului, abandonului școlar și a fenomenului de violență școlară, DGÎ a sesizat organele de drept pentru conlucrare. Sunt luate la evidență 2 cazuri de abandon din semestrul I, anul de studii 2023-2024, ceea ce constituie 0,05%. Toți copiii romi de vârstă școlară sunt încadrați în instituții.

(1.3) Accesul la învățământul general obligatoriu este asigurat prin organizarea și desfășurarea regulamentară a admiterii la liceu în ambele licee din raion. În anul curent de studii au fost înscriși 505 copii în 30 clase I.

(1.4) Educația incluzivă este promovată și susținută prin implementarea politicilor de stat și actelor normative în domeniul educației incluzive, precum și a proiectele naționale: Antibullyng: prevenire și intervenție, „CNFACEM”; 22 centre de resurse educaționale sunt funcționale, dotate cu mobilier, materiale didactice și echipament IT.

(1.5) Combaterea și prevenirea posibilelor cazuri de corupție în sistem este asigurată prin planificarea acțiunilor și raportarea semestrială/anuală la MEC și APL II. În anul 2023 au fost raportate 246 cazuri de abuz, dintre care 218 examinate în cadrul instituției de învățământ și 28 referite la structurile de drept.

(1.6) Serviciile educaționale de calitate în instituțiile de învățământ sunt evaluate periodic de către ANACEC, conform planului: IET nr. 2 Cantemir cu calificativul „Bine”, cadrul de conducere – „foarte bine” și IP Gimnaziul „M. Eminescu” Cantemir, cu calificativele „Foarte bine” pentru instituție și 2 cadre de conducere.

S-au desfășurat 63 seminare de instruire, teoretico-practice, ateliere de lucru pentru profesori, întruniri metodice la toate disciplinele de studii. Au fost organizate și desfășurate 5 monitorizări privind elaborarea și aprobarea planificărilor de lungă durată pentru disciplinele de studii.

(1.7) Evaluarea rezultatelor școlare, în ambele semestre, a fost desfășurată regulamentar: tezele semestriale, conform planului-cadru.

(1.8) Calitatea în realizarea funcțiilor manageriale a fost asigurată prin elaborarea, prezentarea și aprobarea în ședința Consiliului raional nr. 5 din 2023 a Raportului de activitate a DGÎ pentru perioada anului de studii 2022-2023. Șefii subdiviziunilor DGÎ au elaborat planurile de activitate pentru anul de studii 2023-2024.

În scopul creșterii ratei profesionalismului cadrelor didactice, în procesul de atestare în anul 2022-2023, au fost conferite: GD II – la 24 persoane, GD I – la 8 persoane, GD Superior – la 2 persoane, GM II – la 2 cadre, GM I – la 1 cadru.

(1.9) Transparența decizională a asigurat optimizarea dezvoltării instituționale prin organizarea și desfășurarea a 4 ședințe ordinare a Consiliului consultativ, la care s-au adoptat 9 decizii.

(1.10) Au fost desfășurate 16 ședințe a Consiliului de administrație, la care s-au adoptat 47 decizii. Toate materialele consiliilor sunt publicate pe pagina web.

(1.11) În scopul asigurării și promovării managementului educațional de calitate, au fost desfășurate 6 ședințe instructiv-metodice cu managerii instituțiilor de învățământ primar și secundar general și 9 ședințe cu managerii instituțiilor de învățământ preșcolar.

(1.12) Pentru asigurarea legislativă a sistemului de învățământ la nivel de raion au fost înaintate și adoptate 18 proiecte de decizie în ședințele Consiliului raional.

(1.13) Coeziunea socială și responsabilizarea societății pentru asigurarea unei educații de calitate a fost asigurată datorită semnării acordurilor de parteneriat cu

diferiți actori educaționali (instituțiile medicale, Inspectoratul de Poliție, ONG) și aprobării Planurilor comune de activitate.

Pentru promovarea educației de calitate, comunitatea educațională a participat activ la lucrările Forumului pedagogic cu genericul „Starea de bine în școală și grădiniță – garanția succesului în educație”.

Obiectivul 2. Eficientizarea actului de evaluare și gestionare optimală a organizării și desfășurării sesiunii de examene 2023, în conformitate cu documentele reglatorii

(2.1) În perioada de pregătire pentru sesiunea de examene 2023, au fost organizate și desfășurate pretestări pentru toate clasele absolvente.

(2.2) Sesiunea de examene naționale s-a încheiat cu promovabilitatea la Testarea națională – învăț. primar de 100%, la examene de gimnaziu - 96,3%, la BAC – 71,5%.

Obiectivul 3. Armonizarea cadrului legislativ și respectarea legalității în susținerea tinerilor specialiști prin achitarea indemnizației unice și asigurarea unor facilități

(3.1) Implementarea politicilor de susținere a tinerilor specialiști în învățământ a facilitat achitarea pentru 20 persoane, în anul 2023, a sumei de 148 mii lei și asigurată norma didactică de 0,75 %.

(3.2) Formarea, dezvoltarea profesională a tinerilor specialiști a fost realizată în baza a 2 activități, cu participarea a 32 cadre tinere din raion.

Obiectivul 4. Stimularea excelenței în educație prin promovarea copiilor cu aptitudini speciale, valorificând competențele, implicându-i în procesul decizional, prin organizarea și desfășurarea activităților, ce asigură dezvoltarea personală și încrederea în sine

(4.1, 4.3) În susținerea copiilor dotați au fost elaborate și aprobate 8 regulamente de concurs. La olimpiadele republicane la disciplinele școlare au obținut 4 premii: Gradul II - 1, Gradul III – 1, Mențiuni - 2. S-au desfășurat 8 concursuri de inteligență și culturale la nivel raional.

(4.2) Consiliul raional al elevilor s-a întrunit în 3 ședințe. Au fost invitați reprezentanți din organele de drept, specialiști din direcție. S-a creat pagina facebook a consiliului elevilor, promovând acțiuni de susținere a tinerilor.

(4.4) Promovarea sportului și a unui mod sănătos de viață în rândurile elevilor este realizată prin desfășurarea Spartachiadei școlare raionale. În a. 2023 s-a încheiat ediția a XLIV-a și deschisă ediția a XLV-a.

Obiectivul 5. Asigurarea funcționalității transportului școlar în vederea optimizării accesului la studii a elevilor din localitățile arondate școlilor de circumscripție

(5.1, 5.2) DGÎ întreține 17 unități de transport funcțional, care transportează 903 elevi în siguranță la și de la școală; 100% din personalul responsabil a fost instruit; autobuzele au trecut revizia tehnică și au fost semnate asigurările.

Obiectivul 6. Monitorizarea modului de gestionare, de modernizare și de dotare a bazei materiale și a infrastructurii instituțiilor de învățământ

(6.1) Monitorizarea gradului de corespundere/pregătire a instituțiilor pentru procesul educațional este realizată de Comisia de verificare și determinare a gradului de pregătire către noul an școlar, care informează Consiliul raional și Ministerul Educației și Cercetării despre nivelul de pregătire a instituțiilor și asigurarea cu combustibil pentru sezonul rece.

(6.2) Dotarea cabinetelor școlare din instituțiile de învățământ conform standardelor a fost posibilă datorită implicării în proiectul național Tekwil în fiecare școală. Au fost câștigate 3 laboratoare digitale (Telwil în fiecare școală) și alocate surse financiare pentru reparația cabinetelor.

(6.3) Asigurarea elevilor cu manuale a fost realizată în baza HG 876/2015. Elevii claselor I-IX au fost asigurați gratuit cu manuale, iar elevii claselor a X-XII-a au închiriat manualele. În clasele liceale, conform HG, au fost acordate subvenții elevilor din familii defavorizate, 10 % din partea Guvernului RM. Au beneficiat gratis de manuale 35 de elevi, în sumă de 3330,3 lei.

Obiectivul 7. Dezvoltarea competențelor digitale prin aplicarea conținuturilor educaționale digitale în procesul de învățământ, prin intermediul tehnologiilor informaționale

(7.1, 7.2) În Sistemul Informațional de Management Educațional (SIME) și Sistemul Automatizat de Prelucrare a Datelor (SAPD) au fost introduse 100% informații despre instituții și elevi/ profesori.

(7.3) Implementarea softurilor de management financiar (contabilitate, planificare bugetară etc.) este realizată la capacitate maximă, astfel fiind asigurată transparența bugetară.

Grad de realizare: 95,5%

Activitatea Direcției agricultură economie și relații funciare în anul 2023

În anul 2023 Direcția agricultură, economie și relații funciare și-a direcționat activitatea în conformitate cu atribuțiile și sarcinile de bază stipulate în Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin decizia Consiliului Raional Cantemir nr. 03-XXVII din 19.12.2019. Planul de activitate pentru anul dării de samă s-a întocmit în urma unei analize minuțioase a activității serviciilor și a fiecărui specialist în parte pe parcursul anului 2022, care a fost însoțită de evaluarea acestora, iar obiectivele individuale de activitate și a indicatorilor de performanță pentru anul 2024 au fost stabilite reieșind din sarcinile reglementate de Regulament și de documentele normative și legislative atât raionale cât și republicane.

Activitatea managerială a Direcției agricultură, economie și relații funciare pe anul 2023 s-a axat pe atingerea celor șase obiective generale:

Obiectivul general I. Crearea premiselor de funcționare și de dezvoltare durabilă a complexului agroindustrial al raionului Cantemir.

Obiectivul general II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale în agricultură:

- practici durabile pentru gestionarea terenurilor agricole și resurselor de apă;
- tehnologii de producție prietenoase mediului;
- producție agricolă adaptată schimbărilor climatice.

Obiectivul general III. Îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural:

- investiții pentru infrastructura fizică și serviciile din mediul rural;
- sporirea veniturilor în mediul rural;
- implicarea comunității locale în dezvoltarea rurală.

Obiectivul general IV. Utilizarea eficientă a potențialului dezvoltării regionale, cooperării transfrontaliere, integrării europene în atragerea, valorificarea și asigurarea durabilității investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii interurbane.

Obiectivul general V. Dezvoltarea capacităților participative ale autorităților publice la valorificarea investițiilor locale, regionale și internaționale și promovarea bunelor practici.

Obiectivul general VI. Extinderea relațiilor de cooperare și promovare a imaginii raionului și a comunităților locale în scopul realizării acțiunilor sau lucrărilor de interes comun.

Obiectivele menționate au fost implementate de șase specialiști ai direcției agricultură, economie și relații funciare (din 8,5 unități conform statelor de personal) respectiv:

Direcție agricultură -1 Șef direcție și 3 specialiști principali, la moment 2 vacantsii;

Serviciul economie -1 Șef serviciu la moment vacant și 2 specialiști;

Serviciul relații funciare -1 Șef serviciu și 1 specialit la moment vacant.

Pentru realizarea celor șase *Obiective generale*, Direcția agricultură, economie și relații funciare a elaborat un Plan de activitate care a pus un accent deosebit pe creșterea competitivității sectorului agroalimentar, atragerea investițiilor legate de restructurarea și modernizarea sectorului agroalimentar, asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și îmbunătățirii nivelului de trai în zonele rurale.

Sectorul agricol pentru raionul Cantemir reprezintă ramura de bază a economiei.

Agricultorii din raion gestionează o suprafață de- 49.799,57 ha de terenuri cu destinație agricolă, inclusiv arabil 43.427,07 ha (din care grădini – 3.678 ha), vii- 4.170,96 ha (se lucrează – 3.337 ha), livezi- 1.159,47 ha (se lucrează – 928 ha).

Pe parcursul anului 2023 în sectorul agrar au activat peste 79-producători agricoli, dintre care erau 5 -Cooperative Agricole de Producție prelucează-7506,56 ha, 72-Societăți cu Răspundere Limitată prelucează-18296,96 ha, 1-Societate pe Acțiuni prelucează-58,00 ha, 1-Întreprindere Individuală prelucează/arendează-865,63 ha, 95-Gospodării Țărănești care au prelucrat terenuri agricole proprii sau în relații de arendă cu suprafața mai mare de 50 ha suprafața totală- 7435,38 ha, Celelalte 15637,04 ha (inclusiv 3678 ha de grădini) s-au lucrat în mod individual de către cele 6397 GȚ de fermier mici și mijlocii și 5 -fabrici de prelucrare a strugurilor cu capacitatea de prelucrare-14600 t, 2- uscătorii de fructe, 1- mini-fabrică de prelucrare a fructelor și legumelor, 4- brutării, 8- mori de făină, 9- mori de ulei, 5- frigidere și altele.

Obiectivul principal al sectorului agroalimentar a fost și este dezvoltarea agriculturii durabile în scopul asigurării securității alimentare a populației din raion.

În toamna anului 2023 au fost însămânțate pentru roada anului 2024:

Grâu de toamnă - 8200 ha

Orz de toamnă - 1680 ha

Rapiță de toamnă - 2460 ha

Starea semănturilor de toamnă a fost și este monitorizată permanent de către specialitatea direcției agricultură pe tot parcursul sezonului rece cu regret starea culturilor nu este una bună mai cu seama rapița de toamnă.

Conform planului de activitate a direcției în I trimestru 2023, a fost elaborat un plan de acțiuni privind organizarea și desfășurarea lucrărilor de primăvară pe teritoriul raionului Cantemir, Direcția Agricultură și Alimentație Cantemir în comun cu APL de nivelul I și producătorii agricoli din raion a precizat suprafețele însămânțate cu culturi de toamnă, luând în considerație suprafețele de semănturi compromise și a întocmit prognoza structurii semănturilor de primăvară pe teritoriul raionului pentru roada anului 2023. O reprezentare succintă a parcursului, care a fost realizat în scopul îndeplinirii celor 6 obiective generale și obiectivelor specifice aferente, arată în felul următor:

Odată cu începerea lucrărilor de primăvară la monitorizarea informației s-a ținut cont de întreg sistemul tehnologic de producere în sectorul agroalimentar. Semănturile culturilor de toamnă au ieșit din iarnă într-o stare satisfăcătoare, la care primăvara li s-a aplicat hrană suplimentară cu îngrășăminte minerale. În comparație cu anii precedenți s-a mărit cantitatea de îngrășăminte complexe. Dar știm cu toții că aceste îngrășăminte se folosesc pentru nutriția directă a plantelor și nu contribuie la sporirea fertilității solului. De aici vine necesitatea dezvoltării agriculturii durabile, prietenoase mediului, trecerea de la agricultura convențională la cea ecologică cu adaptarea tehnologiilor la condițiile de landsaft, bazată pe asolamente, utilizarea îngrășămintelor organice, preîntâmpinarea problemelor agriculturii moderne /boli, buruiene, dăunători, eroziune/ orientată în direcția fertilității solului.

Aplicarea măsurilor de conservare și sporire a fertilității solurilor în raion, inclusiv No-till și Mini-till este unul din obiectivele principale de activitate a serviciului.

Despre aceste măsuri se vorbește tot mai mult și teoria acumulată la seminare în colaborare cu Instituțiile științifice de profil și MAIA trebuie să fie tradusă în practică. Astăzi avem gospodării agricole, care practică în producere tehnologii cu tehnică modernă cu bagaj mare de cunoștință și dorința mare de a face agricultură.

Lucrarea minimă a solului cuprinde din în an proporții și mai mari, fiind aplicată în total pe suprafața de peste 28 mii ha în gospodăriile agricole: CAP „Glia”, CAP „Ciobalaccia”, CAP ”Tismicub”, SRL Podgoreni”, ÎI „Vasile Țațu”, GȚ „Doina Ioana”, SC ”Măgura Agro”, SRL „ Agrolileu” ,GȚ „Ion Stratev” și SRL”Ceseida”.

Seceta pedologică, criza energetică, lipsa inputurilor din agricultură și conflictul din Ucraina au adus în acest an numeroase riscuri pentru fermierii din raion.

Seceta a făcut ravagii mai ales la culturile însămânțate în primăvară, respectiv porumb și floarea-soarelui. În acest context, specialiștii direcției în colaborare cu APL de nivelul I au evaluat câmpurile însemnate cu culturi agricole și plantații multianuale și ca urmare au fost întocmite acte de constatare a pagubelor după cum

urmează: suprafața total afectată- 14728,6 ha, producția compromisă-32917,56 t și valoarea estimativă a producției compromise-150.989.627,0 lei, inclusiv pe culturi:

Nr/do	Denumirea culturii	TOTAL			
		Suprafața totală, ha	Suprafața afectată, ha	Producția compromisă, t	Valoarea estimativă a producției compromise, lei
1	Floarea soarelui	7087,32	7075,32	9552,66	66464393,00
2	Porumb	7667,76	7653,28	23364,90	84525233,80
TOTAL		14755,08	14728,60	32917,56	150989626,80

Prin dispoziția președintelui raionului a fost instituit Stafful Raional pentru organizarea și desfășurarea recoltării culturilor agricole, care a activat efectiv pe tot parcursul secerișului conform planului de activitate aprobat la prima ședință a acestuia, planului de desfășurare a secerișului precum și măsurilor antiincendiarie principale, care au fost aduse la cunoștință producătorilor agricoli în comun cu secția situații excepționale.

Pe tot parcursul campaniei de recoltare, specialiștii direcției au pus la dispoziție producătorilor agricoli toate informațiile necesare cu privire la metodele și tehnologiile de recoltare în condițiile respective, resursele tehnice, energetice, piese de schimb, oferte de acordare a serviciilor mecanizate, de achiziționare a producției agricole și altele.

O analiză mai amplă a sectorului agricol și a secerului animalier se caracterizează prin următorii indicatori:

Suprafața însămânțată a culturilor agricole sub roada anului curent în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești a constituit 37899 ha sau cu 2130 hectare (cu 5,9%) mai mult față de anul 2022.

	ha		Structura suprafețelor însămânțate, %	
	anul 2023	% față de anul 2022	anul 2022	anul 2023
Suprafața însămânțată - total	37899	105,9	100	100
din care:				
Cereale și leguminoase pentru boabe-total	23245	110,1	59.0	61.3
din acestea:				
grâu de toamnă și primăvară	11066	138,8	22.3	29.2
orz de toamnă și primăvară	2783	132,1	5.9	7.3
porumb pentru boabe	8175	83,1	27.6	21.6
leguminoase pentru boabe	1192	121,0	2,8	3.1
Sorg pentru boabe	10	4,8	0.6	0.0
Culturi tehnice-total	14259	99,2	40.2	37.6
din acestea:				
floarea soarelui	10317	79,3	36.3	27.2
rapița de toamnă și primăvară	3932	de 3,0 ori	3.7	10.4

în				
alte culturi tehnice	10	33,3	0.1	0.0
Cartofi, legume de câmp și bostănoase-total	96	174,5	0,1	0.3
din acestea:				
legume de câmp	64	146,8	0.1	0.2
bostănoase	24	de 3.4 ori	0.0	0.1
Culturi pentru nutreț-total	290	119,1	0.7	0.6
din acestea:				
ierburi perene	287	de 2.0 ori	0.4	0.8

Semănatul din anul curent se caracterizează printr-o cotă majoră a suprafeței însămînțate de cereale și leguminoase pentru boabe în suprafața însămînțată total, care au constituit 61.3%. Comparativ cu anul 2022 esențial au crescut suprafețele însămînțate cu grâu de toamnă și primăvară, care a constituit 11066 ha, cu 3095 ha sau cu 38,8% mai mult, precum și suprafețele însămînțate cu rapiță de toamnă și primăvară cu 2612 ha sau de 3,0 ori mai mult. Cu 677 ha, adică de 32,1% au crescut suprafețele însămînțate cu orz de toamnă și primăvară.

Suprafețele însămînțate cu leguminoase pentru boabe constituie 1192 ha și s-au majorat cu 207 ha sau cu 21,0 % față de anul precedent, legume de câmp a crescut suprafața cu 21ha (cu 46,8%) mai mult iar suprafețele culturilor pentru nutreț sau majorat cu 145 ha sau de 2,0 ori mai mult față de anul trecut, bostănoase cu 17ha, adică de 3,4ori mai mult.

Scădere avem la suprafețele însămînțate cu porumb pentru boabe cu 1698 ha (cu 16,9%), sorg pentru boabe cu 198 ha (cu 95,2%). Floarea soarelui cu 2688ha (cu 76,7%).

În anul 2023 recolta globală și roada medie la 1 hectar pe principalele culturi agricole se prezintă astfel:

	Recolta globală obținută – total		Roda medie la 1 hectar,	
	chintale	în % față de 2022	chintale	în % față de 2022
Cereale și leguminoase pentru boabe - tota	603940	157.3	27.1	137,6
din care:				
grâu de toamnă și primăvară	386468	195,9	34.9	141.9
orz de toamnă și primăvară	110333	199.7	40.8	155.1
porumb pentru boabe	84925	73.4	11,7	84.2
Floarea-soarelui	131555	72,7	12.7	92.0
Sfeclă de zahăr	-	-	-	-
Rapiță ²	86362	de 3.2 ori	22.0	106.8
Soia	-	-	-	-
Cartofi	691	de 4.9ori	83.3	de 3.0ori
Legume de câmp	3963	52,1	65.0	37.4
Fructe sămânțoase	16234	100.0	99.6	101.8
Fructe sămburoase	37364	de 2.2ori	69.3	de 2.2 ori
Pomușoare	-	-	-	-
Struguri - total	166375	86,5	77.4	88,8

Producția animală în anul 2023 în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier), care au la

bilanț animale, producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) s-a micșorat cu 40.2%, producția totală de lapte s-a micșorat cu 5,2%.

În 2023 s-a înregistrat micșorarea sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor de 3,8 ori și îngrășarea la porcine cu 16,1% față de ianuarie-decembrie 2022. Volumul de vânzare a vitelor și păsărilor pentru sacrificare s-a majorat cu 16,2 % comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale **în gospodăriile de toate categoriile** pe principalele specii se prezintă după cum urmează:

	La 1 ianuarie 2024		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 ianuarie 2023	
Bovine - total	1167	104,7	100,0
din care:			
întreprinderile agricole	59	de 3,7ori	5,1
gospodăriile populației	1108	100,8	94,9
din ele vaci – total	790	94,0	100,0
din care:			
întreprinderile agricole	-	-	-
gospodăriile populației	790	94,4	100,0
Porcine - total	4741	106,9	100,0
din care:			
întreprinderile agricole	390	123,4	8,2
gospodăriile populației	4351	105,7	91,8
Ovine și caprine - total	28183	101,9	100,0
din care:			
întreprinderile agricole	1045	182,7	3,7
gospodăriile populației	27138	100,2	96,3
Cabaline - total	510	97,0	100,0
din care:			
întreprinderile agricole	1	50,0	0,2
gospodăriile populației	509	97,0	99,8

Un alt obiectiv, pe care noi specialiștii direcției agricultură, economie și relații funciare l-am trasat în planul de activitate pentru anul 2023 este școlarizarea producătorilor agricoli în domeniul modernizării și implementării noilor tehnologii pentru dezvoltarea unei agriculturi moderne cu produse competitive. Săptămânal în cadrul ședințelor operative s-a coordonat și monitorizat realizarea activităților planificate.

Astfel, pe parcursul anului 2023 au fost organizate și desfășurate următoarele seminare de nivel raional cu producătorii agricoli din raion:

- Au acordat asistență informațională și tehnologică producătorilor agricoli, care au înființat noi plantații multianuale, au instalat module de sere și sisteme de irigare în teren deschis și protejat, au fost acordate informații și consultații de

specialitate cu privire la hrănirea vacilor mulgătoare și a viteilor nou născuți, la întocmirea schemei de adapare a viteilor nou născuți cu lapte natural și artificial, la hrănirea suinelor și întocmirea rației de hrănire (8-detinatori de suine), la lucrul de selecție în sectorul zootehnic (15- detinatori de animale), la procurarea suinelor, bovinelor, caprinelor, familiilor de albini și echipamentului și utilajului destinat sectorului animalier;

- În domeniul zootehnic specialiștii direcției agricole au colectat informații cu privire la activitatea mini-fermelor zootehnice pe teritoriul raionului și s-a întocmit baza de date referitor la specii, categorii de animale și produselor animaliere în vederea reglementării și consolidării producției zootehnice;
- Săptămânal în cadrul ședințelor operative s-a coordonat și monitorizat realizarea activităților planificate;
- S-au școlarizat 102-producătorii agricoli în domeniul modernizării și implementării noilor tehnologii pentru dezvoltarea unei agriculturi moderne cu produse competitive;
- 23-seminare privind Proiectele de subvenționare din FNDAMR, procedura de depunere a cererilor de subvenționare aferente plăților în avans și a măsurilor aferente dezvoltării zonelor rurale, planul național pentru agricultură de familie, 112- participanți;
- 2-seminar privind prezentarea Programelor de suport în afaceri implementate de către ODA36-de participanți;
- 4-seminare și 1-schimb de experiență privind particularitățile tehnologice în cultivarea legumelor în câmp deschis - 18 producători;
- 2-seminare privind tăierea în uscat a viței de vie și operațiile în verde 44 - producători;
- 1-seminare privind procedurile agrotehnice la cultivarea fructelor 22 - participanți;
- Au fost organizate 53-seminare, 8-vizite în teritoriu, 108-de informații/consultații oferite crescătorilor de animale din primăriile Plopi, Ciobalaccia, Tartaul, Cîrpești, Baimaclia, Enichioi, Pleșeni, întâlniri Plopi, Ciobalaccia, Tartaul, Cîrpești, Baimaclia, Enichioi, Pleșeni);
- A fost organizată Consultarea publică Cu privire la „Regulamentului privind modul de reparare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural 2022-2023”, unde am venit cu 6-propuneri;
- A fost oferită asistența informațională și suport practic la elaborarea dosarelor de Subvenții post-investiționale-în număr de 440 și suma solicitată constituind- 63371578 lei;
- Subvenții în avans APL -6 dosare recepționate suma solicitată-18567256;
- Plăți directe per cap de animal (bovine, ovine și caprine)- în număr de 17 și suma solicitată constituind- 49226125 lei, autorizate-2211600 lei;
- Plăți post investiționale -41 dosare recepționate suma solicitată-13317252 lei;
- Plăți complementare -92 dosare recepționate suma solicitată-16653038 lei;
- Jutor financiar-75 dosare recepționate suma solicitată-8329180 lei, dosare autorizate 75-suma autorizată-8329180 lei;

- Suport financiar (acciza motorină)- 129 dosare recepționate suma solicitată-4284355 lei, dosare autorizate 129-suma autorizată-4284355 lei;
- Suport motorină-80 dosare recepționate.
- Au fost procurate de către 21-agenții economici au procurat tehnică, utilaj agricol convențional și echipament No-Till și Mini-Till: 4-combine, 28-tractoare, 71-de utilaje agricole, dintre care:11-grape cu discuri/dinți; 12-cultivatatoare; 288stropitori;4 -scarificatori; 14- semănători; 5-pluguri și 8-tocătoare;
- A fost acordată asistență pentru dezvoltarea abilităților și a mijloacelor specifice IMM-urilor, au fost încurajate activitățile antreprenoriale prin acordarea de consultanță și asistență pentru deschiderea și dezvoltarea noilor afaceri:21- beneficiari de consultanță-diseminarea informației cu privire la programele și finanțările interne și externe;
- Au fost desfășurate 5-evenimente de socializare pentru formare antreprenorială și de pregătire a managerilor cu participarea a 79 persoane;
- Au fost elaborate 11 -Planuri de afacere pentru procurarea de utilaje/mașini agricole noi și procurarea de imputuri suma totală beneficiată –16.800000,00 lei;
- Serviciul relații funciare a acordat consultații persoanelor fizice și juridice privind reglementarea regimului proprietății funciare, efectuate lucrări de corectare în evidența grafică a terenurilor în primăriile raionului, ținerea cadastrului funciar și a monitoringului funciar.
- Serviciul în activitatea sa a conlucrat cu secția raională statistică la primirea formelor statistice 3agr- lista deținătorilor de terenuri agricole și 6p- terenurile fondului de rezervă a primăriilor, cu Direcția Finanțe la capitolul propuneri de buget pentru prognoză.
- Serviciu în baza dărilor de seamă prezentate de către ingenerii cadastrali ai primăriilor a întocmit și prezentat Agenției Relații Funciare și Cadastru funciar al raionului.

Noile provocări, cărora agricultura trebuie să le facă față, cum ar fi seceta profundă, volatilitatea prețurilor, schimbările climatice și sărăcia rurală, apreciem rezultatele obținute și putem afirma cu certitudine că agricultorii din raion au implementat cu succes noile realizări tehnico-științifice, modernizarea procesului de producere, ce constituie o treaptă importantă în calea realizării Programului de dezvoltare a sectorului agroalimentar. În rezultatul tuturor măsurilor întreprinse, apreciem rezultatele obținute de producătorii agricoli din raion în dinamica acestor ani și putem afirma cu certitudine că agricultorii din raion implementează cu succes noile realizări tehnico-științifice, modernizează procesul de producere, ce constituie o treaptă importantă în calea realizării Programului de dezvoltare a sectorului agroalimentar.

Situația social- economică a raionului în anul 2023 este caracterizată de următorii indicatori:

Situația demografică a fost determinată de creșterea nivelului mortalității cu 4.4 la sută și descreșterea nivelului natalității, nupțialității și divorțurilor respectiv cu 0.2 la sută, 8,5 la sută, și 34.2 la sută.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul IV 2023 a fost de **9565.6 lei**, sporind față de aceeași perioadă anului precedent cu 19.2%, și cu 28.6% mai puțin în raport cu media pe țară

Numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă Cantemir de la începutul anului 2023 a constituit **469** persoane și s-a micșorat cu 34.5% comparativ cu anul 2022. Numărul șomerilor în evidența la finele lunii decembrie 2023 este de **193** persoane.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 266122.6 mii lei, majorându-se cu 7.8% față de ianuarie-decembrie 2022. Sursa principală de finanțare investițiilor a fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 62.6%.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 215.4 mii, majorându-se cu 4.1% față de aceeași perioadă anului trecut.

Mărfuri transportate, mii tone în perioada ianuarie-decembrie 2023 au constituit 67.9 mii tone, cu 47.9% mai mult comparativ cu ianuarie-decembrie 2022.

Direcția a avut o colaborare eficientă și constructivă cu subdiviziunile Consiliului raional, a implementat în viață Deciziile Consiliului raional ce țin de domeniul de activitate.

Problemele majore sunt:

- Lipsa specialiștilor în cadrul direcției;
- Lipsa specialiștii în domeniul reglementării regimului proprietății funciare în primărie;

În încheiere vreau să menționez, că pe parcursul anului 2023, specialiștii direcției au depus eforturi în vederea implementării politicii agrare în teritoriu. S-au menținut relațiile de colaborare cu instituțiile științifice din republică cu ajutorul cărora s-au organizat diferite consfătuiri, seminare raionale, zonale și republicane, care a avut ca scop familiarizarea producătorilor agricoli din raion despre însemnătatea aplicării tehnologiilor performante și promovarea culturilor cu valoare înaltă.

Principalele obiective pentru anul 2024:

1. Îmbunătățirea calității executării deciziilor Consiliului Raional Cantemir, dispozițiilor președintelui și ordinelor emise.
2. Crearea premiselor de funcționare și de dezvoltare durabilă a complexului agroindustrial al raionului Cantemir.

3. Organizarea și petrecerea procedurilor de achiziții la bunuri, servicii și lucrări în conformitate cu legislația în vigoare.
4. Asigurarea organizării și desfășurării ședințelor comisiilor de importanță raională și altor activități.

Activitatea direcției construcții, gospodărie comunală, dezvoltare locală și regional în anul 2023.

Pentru anul 2023 **direcția construcții, gospodărie comunală, dezvoltare locală și regională**, conform planului de activitate, a avut de realizat 3 obiective generale. În acest sens au fost planificate, organizate, coordonate și desfășurate un șir de activități. **Obiectivul 1. Dezvoltarea capacităților participative ale autorităților publice la valorificarea investițiilor locale, regionale și internaționale și promovarea bunelor practici**

A fost oferit ajutor metodologic de consultanță beneficiarilor de lucrări finanțate de la Bugetul de Stat, și anume:

- consultanță întru familiarizarea beneficiarilor de lucrări finanțate de la Bugetul de Stat în baza Regulamentul finanțării investițiilor capitale pentru 12 autorități publice locale la suma totală de **382,5** mii lei.
- Monitorizarea procesului de valorificare a alocațiilor din Fondul Rutier și respectarea graficului de finanțare a lucrărilor desfășurate la nivel de autorități publice locale, niv I : alocate **14 521,07** mii lei, valorificate **14 521,07** mii lei (ANEXA 2).
- Pentru exercitarea atribuțiilor de incluzivă supraveghere tehnică la obiectele finanțate și asigurare valorificării alocațiilor de la Bugetul Local pentru reparația obiectelor de menire socială din raion, alocat **15 918,97** mii lei, valorificat **15 683,92** mii lei (ANEXA 2).
- asigurarea valorificării alocațiilor de la Fondul rutier pentru reparația drumurilor din raion din suma total alocată de **12 703,20** mii lei au fost valorificate - **12 691,70** mii lei, nevalorificate au rămas **11,5** mii – lei, echivalentul a **0,09 %**. (ANEXA 1).

Obiectivul 2. Utilizarea eficientă a potențialului dezvoltării regionale, cooperării transfrontaliere, integrării europene, în atragerea, valorificarea și asigurarea durabilității investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii interurbane.

- consultanță întru elaborarea proiectelor prioritare de dezvoltare locală pentru finanțare din mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională și locală în perioada 2022-2023, astfel 13 primării au accesat fonduri la proiectele depuse în sumă totală de **38 274,36** mii lei inclusiv contribuții proprii. **1 315,10** mii lei (ANEXA 3).
- Coordonarea și furnizarea informațiilor de ordin general către entitățile publice, în vederea atragerii investițiilor.

Obiectivul 3. Crearea premiselor de funcționare a instituțiilor de dezvoltare durabilă în domeniile construcțiilor, gospodăriei comunale, infrastructurii și dezvoltării locale și regionale în teritoriul raionului Cantemir.

- interacțiunea cu serviciile publice centrale și locale din domeniul construcției, gospodăriei comunale, dezvoltare locală și regională, precum

și cu reprezentanții organizațiilor, instituțiilor naționale în vederea creării premiselor de funcționare a instituțiilor de dezvoltare durabilă în domeniul construcției, gospodăriei comunale, dezvoltare locală și regională în teritoriul raionului Cantemir, inclusiv:

- ✓ 27 APL – uri niv. I
 - ✓ 17 instituții de învățământ din raion
 - ✓ Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
 - ✓ Agenția Achiziții Publice
 - ✓ Agenția Supraveghere Tehnică
 - ✓ ADR SUD
 - ✓ SA „Moldova Gaz”
 - ✓ FEE
- au fost inițiate, adoptate decizii ale Consiliului raional Cantemir, dispoziții ale președintelui inclusiv:
 - 8 decizii
 - 4 dispoziții

Activitatea Secției Cultură și Turism Cantemir pentru anul 2023

Rețeaua de instituții culturale a raionului este formată din 43 de Case și cămine de cultură, 45 biblioteci publice, Muzeul de istorie și etnografie a ținutului natal s.Tartaul, Muzeul de istorie „D. Cantemir”, or. Cantemir. Școala de Arte „Valeriu Hanganu”, cu 2 filiale în satele Baimaclia și Gotești. În procesul de organizare și desfășurare a activităților cultural-artistice au fost implicate toate instituțiile, fiecare urmând responsabilități și obiective determinate.

În scopul educării și familiarizării tinerei generații cu tradițiile populare au fost organizate 9 festivaluri care cuprind tradiții și obiceiuri populare strămoșești:

- Festivalul muzical raional „Mărțișor - 2023”.
- Festivalul raional al cântecului pascal “Icoana sufletului meu”.
- Festivalul folcloric regional „Dragu-mi-i să cânt la stână”.
- Festivalul de obiceiuri și tradiții populare „Pe vale la râul Prut”.
- Festivalul regional al dansului folcloric „Jocul din strămoși lăsat”.
- Festivalul folcloric regional „Pe prispa casei părintești”.
- Festivalul raional al cântecului, dansului și portului popular „Joc și cântec de la Prut”. În cadrul sărbătorii naționale „Ziua Independenței și Limba Noastră”.
- Festivalul Regional al etniilor „Unitate prin diversitate”.
- Festivalul raional al obiceiurilor, datinilor și tradițiilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura”.

În perioada de referință Secția Cultură și Turism Cantemir a organizat următoarele activități culturale:

- Spectacol literar artistic „Ziua Națională a Culturii”. Spectacol literar muzical susținut de colectivele artistice din raion.
- Concursul Internațional de promovare a tinerilor talente „Bravo, Bravissimo-2023”.
- Spectacol artistic dedicat „Zilei Internaționale a Femeii”, susținut de către orchestra de muzică populară „Doina Prutului”.
- Spectacol folcloric teatralizat, tradiții și obiceiuri de primăvară „Ară plugu-n primăvară”.
- Show – Concurs raional cu genericul „Mister Cantemir - 2023”.
- Spectacol artistic „Ziua orașului Cantemir”.
- Ziua Drapelului RM – Flashmob.
- Reuniunea în ritm de dans „Vals de primăvară”.
- Spectacol folcloric dedicat Zilei lucrătorului din cultură și Ziua Familiei”. Concursul de lectură „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XXXVIII-a.
- Concursul raional al interpreților de muzică populară „Drag mi-i cântul”, ediția a XII-a.
- Concursul raional al cântecului de estradă și a dansului modern „Crizantema albă”.
- Show – Concurs „Miss Cantemir - 2023”.
- Spectacol teatralizat al obiceiurilor de iarnă „Zilele de Crăciun”.
- Festivalul raional al obiceiurilor și tradițiilor de iarnă „V-am ura, v-am tot ura”.

Pe parcursul anului 2023 colectivele artistice cu titlul „Model” a Secției Cultură și Turism Cantemir au participat la festivaluri, gale, concursuri, saloane, târguri de nivel național/internațional:

- Festivalul - Concurs Internațional de muzică ușoară „Ecolul de la Baștină”, orașul Leova.
- Festivalul concurs național de folclor „Dulce floare de salcâm”, ediția 2023, s. Văleni r-n Cahul.
- Festivalul folcloric regional „La vatra horelor Bucuriene” ediția XXX – 2022, s. Bucuria, r-n Cahul.

- Festivalul Regional al dansului popular „Ista-i dansul strămoșesc”, ediția a VIII-a or. Cimișlia.
- Festivalul Internațional de Arte „Plai Natal”, or. Chișinău.
- Festivalul Regional de creație populară „Moștenit-am din bătrâni”, ediția 2023, s. Sărata Nouă, r-n Leova.
- Festivalul Regional „Ziua Dunării”, ediția 2023, satul Giurgiulești, r-n Cahul.
- Festivalul Regional „Drăgaicele”, ediția II, satul Vadul lui Isac, r-n Cahul.
- Festivalul național al tradițiilor și obiceiurilor populare „La omul care mi-e drag”, ediția 2023, satul Mingir, r-n Hîncești.
- Festivalul Concurs Internațional „БЪЛГАРСКО НАСЛЕДСТВО”, orașul Balcic, Republica Bulgaria.
- Festivalul republican al etniilor „Unitate prin diversitate”, orașul Chișinău.
- Festivalul Regional al etniilor „Unitate prin diversitate”, ediția 2023, orașul Taraclia.
- Festivalul Republican de dans popular „Oyun vakidi”, s. Congaz, r-n Comrat.
- Festivalul concurs național al obiceiurilor de iarnă „Colindăm din sat în sat”, ediția II, s. Slobozia Mare, r-n Cahul.
- Festivalul Concurs Regional de datini și obiceiuri „PODUREANCA”, ediția - XI-a, comuna Poduri, Județul Bacău.
- Târgul Național al Covorului „Covorul dorului”, ed.a X-a, la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală din Chișinău.

Obiectivul: Utilarea colectivelor artistice cu costume traditionale cu specific local. Reparația și dotarea instituțiilor de cultură cu utilaj și instrumente.

Pe parcursul anului 2023, s-au efectuat cheltuieli financiare în sumă de 1045,5 mii lei, inclusiv:

1. Colectivele populare – 16,8 mii lei
 - Costume naționale - 16,8 mii lei, Ansamblul folcloric „Semănătorii”.
2. Casa Raională de Cultură „Nicolae Sulac” – 463,5 mii lei
 - Reparația capitală - 266,6 mii lei
 - Panouri voltaice - de 54,7 mii lei
 - Activități culturale - 142,2 mii lei

3. Școala de Arte „Valeriu Hanganu” – 389,6 mii lei
 - Reparația capitală - 223,1mii lei
 - Instalate panouri voltaice – 54,7 mii lei
 - Procurate mobilier - 12,5 mii lei
 - Televizor – 22,1 mii lei
 - Tehnică, calculator - 49,4 mii lei
 - Instrumente muzicale – 27,8 mii lei
4. Biblioteca Publică pentru copii „Grogore Vieru” - 8,4 mii lei
 - Jaluze - 8,4 mii lei
5. Muzeul de istorie și etnografie a ținutului natal, satul Tartaul – 167,2 mii lei
 - Reparația capitală – 159,9 mii lei
 - Procurate mobilier – 7,3 mii lei

Obiectivul: Organizarea și desfășurarea seminarelor pentru angajații instituțiilor de cultură.

Conform programului de activitate cu privire la formarea profesională de bază a personalului din instituțiile de cultură, case raionale, muzee, biblioteci pe parcursul anului s-au desfășurat sesiuni pentru personalul de specialitate. În cadrul seminarelor au fost relatate următoarele subiecte: „Elaborarea unui scenariu”, „Raportul analitic”, de asemenea specialiștii au primit asistență metodologică la întocmirea corectă a documentației de evidență și a proceselor verbale de casare. Am participat la consultații practice pentru noii angajați din bibliotecile teritoriale, sesiuni online pe platforma ZOOM organizată de Centrul de Formare Profesională Continuă a BNRM, Biblioteca Municipală „B.P.Hașdeu”, ABRM, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă. Cursul de formare profesională de scurtă durată în volum de 75 ore „Tendințe actuale în activitatea bibliotecilor din R.M”, organizatori USM Chișinău desfășurată în regim on-line, coordonate de Departamentul Formare Continuă a USM, ateliere de planificare a activităților la subiectele principale: analize la procesul de completare a Raportului ORT, formularele statistice 1C, 6C, 8C, documente de standartizare în domeniul de activitate culturală artistică.

Organizarea seminarilor cu acordarea asistenței metodice lucrătorilor din căminele culturale, biblioteci, muzeele din raion, participarea în cadrul atelierilor

organizate de Centrul National de Conservare si Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial (CNCPPCI).

Organizarea seminarului cu conducătorii caselor, căminelor de cultură din raion cu privire la completarea rapoartelor statistice 7C.

Angajații secției au participat la Cursuri de perfecționare de nivel național:

1. Ședință Ministerul Culturii cu șefii /Direcțiilor/Secțiilor cultură din Republică.
2. Seminar național al coreografilor ansamblurilor de dans popular, (CNCPPCI). „Modele de valorificare scenică a dansului popular”.
3. Seminar național al conducătorilor formațiilor folclorice cu tema: „Promovarea scenică a obiceiurilor populare”
4. Forumul Patrimoniului Cultural Imaterial.
5. Simpozionul Național „Patrimoniul cultural european și comunitatea locală”

Angajații bibliotecilor au participat:

Atelierul profesional, „Difuzarea Selectivă a Informației – serviciu gratuit oferit de bibliotecă”, aspectele organizatorice și de conținut ale atelierului având prevederile „Regulamentului privind serviciile prestate de bibliotecile publice”.

În contextul prevederilor Ofertei educaționale a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova (trimestrul 4, anul 2023) a fost organizată sesiunea consultativă cu tema „Raportarea privind activitatea bibliotecii: anul 2023”, organizată online pe platforma Zoom.

Participarea la sesiunii profesionale cu tema „Bibliotecile în contextul integrării europene a Republicii Moldova”, participarea la sesiunea profesională cu tema „EU4Dialogue în Letonia: Experiența unei Școli de Vară”, organizată online pe platforma Zoom.

În luna noiembrie a avut loc Forumul Managerilor din Sistemul Național de Biblioteci – 2023 care stabilește prioritățile de activitate pentru anul 2024 și oferă reperatele pe care se va axa activitatea bibliotecilor de toate tipurile din Republica Moldova. Prioritățile și inițiativele profesionale ale bibliotecilor în anul 2024 au fost formulate în baza priorităților de țară stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată în noiembrie 2022, și se vor axa pe implicarea bibliotecilor în susținerea și realizarea Strategiei.

Obiectivul: Dezvoltarea și prelucrarea colecțiilor și publicațiilor seriale.

În cursul anului 2023 au fost prelucrate 1784 de exemplare de publicații și înregistrate în mod tradițional în Registrele de inventar și incluse în Registrele de Miscare a documentelor de evidență. Personalul acestui serviciu a prelucrat biblioteconomic documentele intrate, a transferat în gestiunea bibliotecilor publice din raion. Scopul și obiectivele generale a Serviciului Dezvoltare Evidență și prelucrare a colecțiilor Bibliotecii Publice Raionale sunt axate pe continua dezvoltare, completare și consolidare a colecțiilor de documente, și publicațiilor seriale, pentru a asigura o rată optimă de înnoire a colecțiilor conform Legii nr.160/2017 cu privire la biblioteci. La 01.01.2023 mărimea colecției de publicații constituie 402092 u.m. din care în limba de stat 275143 u.m., completarea colecțiilor s-a efectuat prin achiziții și donații. Toate bibliotecile au beneficiat de donațiile ale Ministerul Culturii. Au fost scoase din circuit publicații deteriorate, depășite moral, nesolicitate în număr de 495 u.m. din care în limba română 349 de u.m.

Obiectivul: Promovarea lecturii în contextul Programului Național LecturaCentral.

- 15 ianuarie 2023 Ziua Comemorării lui Mihai Eminescu, recital de poezie. Scopul: promovarea lecturii și familiarizarea utilizatorilor cu viața și activitatea Marelui Mihai Eminescu.
- Campania Națională „Să citim împreună!” 2023, lecturarea cărților „Alice și războiul culorilor” de Viorica Covalschi, „Copilul înțelept” de Aurelian Silvestru și „Ora cinci și șapte minute” de Dumitru Crudu. Pe marginea cărților date s-au petrecut discuții. Scopul: promovarea activităților, discuții de carte, recital de poezie și lectură cu voce tare.
- Campania Națională „Citim cu voce tare împreună” cu un șir de activități cu genericul „Citim împreună-schimbăm lumea”.
- „Săptămâna Lecturii și a Cărții pentru copii” cu un program cultural „Toate drumurile duc spre carte” cu scopul propagării cărții pentru copii.

Campania Națională „LecturaCentral”. Pe parcursul lunii septembrie sau petrecut mai multe activități, inclusive Biblioteca publică pentru Copii a organizat un șir de manifestații pentru promovarea cărții și lecturii.

- Conferința Zonală „Bibliotecile în susținerea incluziunii digitale, sociale și culturale a membrilor comunității”, care a avut loc la data de 30 mai 2023.

- BPR a petrecut Concursul raional “La Izvoarele Înțelepciunii”, ediția a XXXIII-a. Scopul concursului este promovarea lecturii în rândurile elevilor și familiarizării lor cu viața, activitatea și creația personalităților din literatură și cultură. Ediția anului 2023 a fost dedicată scriitoarei Ana Blandiana, unde elevii, cadrele didactice și bibliotecarii au fost încadrați în studierea creației scriitoarei. Au participat 7 elevi din clasele liceale. Participanții au susținut două probe, proba scrisă și cea orală. În urma efectuării totalurilor, la etapa republicană au participat Muranevici Dumitrița și Bădănaș Corina, eleve din Liceul Teoretic ”Dm. Cantemir”.

Lecție publică online: Participarea la atelierul profesional „IMPACTUL MEDIILOR ELECTRONICE ASUPRA CITIRII CU VOCE TARE” organizat de centrul de Formare profesională continuă a BNRM.

Training profesional online, cu tema: BIBLIOTECILE PROMOTOARE ALE REZILIENȚEI SOCIALE LOCALE ȘI DEMOCRAȚIEI, care a avut drept obiective familiarizarea cu conceptul de reziliență social, concentrarea pe starea de bine a bibliotecarului/utilizatorului, identificarea activităților de creștere a participativității utilizatorilor la dialog comunitar. Formator: Victoria Vasilica, șef secție Studii și Cercetări, BNRM.

Întâlnirea cu scriitorul, criticul literar și editorul de carte, Mircea V. Ciobanu

Studiul privind necesitățile de formare și documentare/lectură ale utilizatorilor bibliotecii/membrilor comunității.

„Digitizarea patrimoniului documentar: orientări, oferte, perspective”

Obiectivul: Dezvoltarea și promovarea turismului în raion. Susținerea și sprijinirea antreprenoriatului din domeniul turismului:

1. Participarea în cadrul Conferinței transfrontaliere B2B, Proiectul „ESCAPELAND Dezvoltarea și promovarea în comun a Turismului Activ în Bazinul Mării Negre.
2. Organizarea și participarea la târguri și expoziții de turism, raionale, regionale în cadrul activităților culturale.

3. Publicarea ca destinație turistică în aplicația mobilă SmartGuide, Proiect implementat de Agenția de Investiții „Invest Moldova”, Ministerul Culturii și partenerul secundar ANTREC Moldova.

4. Participarea la conferința internațională B2B „Turismul Transfrontalier – obiectiv comun de dezvoltare”, organizată de către Consiliul Județean Galați, în format on – line.

5. Participarea în cadrul simpozionului industriei turismului Republicii Moldova, cu genericul „Dezvoltarea rezilientă și durabilă în fața provocărilor”, organizat cu ocazia Zilei Mondiale a Turismului.

6. Participarea la încheierea proiectului „Managementul inteligent al destinațiilor și infrastructura de ghid digital inovator pentru dezvoltarea turismului durabil în Republica Moldova”, privind implementarea SmartGuide, unde raionul Cantemir s-a clasat în lista celor 10 raioane câștigătoare. În cadrul evenimentului, au fost prezentate realizările proiectului și au fost acordate cu onoare Premiile SmartGuide, cu scopul de a recunoaște eforturile și contribuțiile semnificative aduse de către participanți la dezvoltarea și promovarea turismului în Republica Moldova.

Obiectivul: Promovarea patrimoniului Cultural.

În anul 2023 au fost promovate pe pagina WEB activitățile Secției Cultură și Turism cu descrierea succintă a instituțiilor de cultură, activitatea în imagini a Secției Cultură și Turism Cantemir, Biblioteca publică raională, Casa raională de Cultură „N.Sulac”, Școala de Arte „V.Hanganu”, Muzeul de istorie „Dm. Cantemir”, colectivele artistice cu titlul „Model”, precum și schimb de experiență culturală în cadrul acordurilor de colaborare ale Secției Cultură și Turism Cantemir cu diverși parteneri.

Colectivele artistice din raion au participat în emisiuni televizate:

- Ansamblul folcloric „Semănătorii”, conducător artistic d-na Eudochia Popescu, la Televiziunea Publică Moldova 1, emisiunea „La noi în sat”.
- Ansamblul de dans popular „Mocăncuța”, conducător artistic domnișoara Tatiana Balan, la emisiunea „La noi în sat”.
- Ansamblul folcloric „Izvorce”, conducător artistic domnul Valeriu Postică, evenimentul televizat, cultural-artistic „Întâlniri de Crăciun – diversitatea patrimoniului cultural”.

- Ansamblul folcloric „Soacrele”, conducător artistic doamna Vera Lipcan, TV8 – Tradiții și obiceiuri populare „Sfântul Vasile cel Mare”.

- Ansamblul folcloric „Opincuța”, conducător artistic doamna Anișoara Porumbescu, GRT Reportajul special „Promovarea obiceiurilor și tradițiilor de la sf. Vasile în Cantemir”.

- Ansamblurile folclorice „În poiană la Izvor” și „La stână”, conducător artistic doamna Larisa Argint, la Emisiunea Caravana TVR Moldova „La tine-n sat”.

Secția Cultură și Turism pentru anul 2024 își propune realizarea următoarelor obiective:

Obiectivul: Organizarea manifestărilor culturale de avangură la nivel, raional, național și internațional.

Acțiunile obiectivului sunt: Spectacole literar-muzicale susținute de colectivele artistice din raion în cadrul sărbătorii „Ziua Națională a Culturii”. Concursul Internațional de promovare a tinerilor talente „Bravo-Bravissimo”. Festivalul raional „Mărțișor - 2023” Serata de odihnă „Femeia taina primăverii”, dedicată Zilei Internaționale a femeii. Concursul raional de muzică: „Mărțișorul copiilor 2023” Show – concursul raional, cu genericul „Mister Cantemir”. Participarea la concursul literar național „La izvoarele înțelepciunii”. Festivalul raional al cântecului pascal „Icoana sufletului meu”. Reuniunea în ritm de dans „Vals de primăvară”. Serată de omagiere a lucrătorilor culturii „Un neam bogat, o cultură bogată”. Concurs raional al cântecului „Pe pământul mare un copil e o floare”, dedicat Zilei Mondiale a copilului. Spectacol – teatralizat dedicat: zilei Sânzienelor cu genericul „Drăgaica”. Festivalul raional al cântecului, dansului și portului popular „Joc și cântec de la Prut”, în cadrul sărbătorilor naționale „Ziua Independenței” și „Limba noastră”. Festivalul raional al Etniilor „Unitate prin diversitate”. Concursul raional al interpreților de muzică populară „Drag mi-i cântul”. Festivalul regional de muzică populară „Asta-i floarea lui Sulac”. Concursul interpreților de muzică ușoară și a dansului modern „Crizantema albă”. Show – concurs „Miss Cantemir” cu genericul „Vivat tineret”. Spectacol tradițional „Păzitul usturoiului de „Sf. Andrei”. Spectacol teatralizat dedicat sărbătorilor de iarnă, cu genericul „Zilele de Crăciun”. Festivalul raional al obiceiurilor, datinilor și tradițiilor de iarnă, „V-am ura, v-am tot ura”.

Obiectivul: Păstrarea, conservarea și punerea în valoare a folclorului local, obiceiurilor și tradițiilor la nivel local, național și internațional.

Acțiunile obiectivului sunt: Studiarea zonei folclorice și posibilitățile de punere în valoare a tezaurului folcloric local și a portului popular. Promovarea folclorului local în mass-media, participarea colectivelor la emisiuni radiotelevizate.

Obiectivul: Sprijinirea financiară a activităților culturale realizate în beneficiul cetățenilor.

Programarea surselor financiare pentru susținerea activităților culturale.

Obiectivul: Organizarea ședințelor de lucru a lucrătorilor din domeniul culturii.

Planificarea activităților culturale: implicăm, organizăm sesiuni de lucru. Conferință: „Consolidarea relațiilor dintre bibliotecă și comunitate. Participarea la ateliere online „Zoom – platforma de instruire la distanță”.

Obiectivul: Crearea și consolidarea activităților turistice prin valorificarea potențialului turistic al raionului Cantemir.

Includerea componentei turism în strategiile/programele de dezvoltare a localităților. Elaborarea planului de acțiuni de interes turistic (APL I). Identificarea instrumentelor de promovare turistică. Accesarea fondurilor nerambursabile în vederea îmbunătățirii infrastructurii turistice. Identificarea și valorificarea oportunităților investiționale.

Obiectivul: Reparații.

Efectuarea lucrărilor de reparație capitală a Școlii de Arte „Valeriu Hanganu”.

În raportul totalizator, trebuia să se regăsească și raportul de activitate al direcției asistență socială și protecție a familiei, care până la 31.12.2023 a fost subdiviziune a consiliului raional. Sperăm că azi poate să ne aducă o informație amplă consilierul raional, dl Sergiu Butuc, care a fost conducătorul entității date.

A fost depusă pe parcursul anului 2023 o muncă considerabilă.

Ne punem ca obiectiv, împreună cu dumneavoastră, stimați consilieri, să realizăm și mai multe lucruri în anul 2024. Mizăm pe colaborarea și susținerea tuturor.

Vă mulțumesc.

Președintele ședinței

Ion BALAN

**Contrasemnează:
Secretar al consiliului raional**

Ludmila ȚURCANU